

Основна школа
„Карађорђе“
Остружница

Допунска/додатна/слободне активности од 5. до 8. разреда, школски програм 2026-2030. године ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ “КАРАЂОРЂЕ”

Јун, 2026.године.

Допунска/додатна/слободне активности од 5. до 8. разреда, школски програм 2026-2030. године

Допунска настава

V разред

Српски језик и књижевност

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Циљ: Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним правописни и граматичким правилима српског језика; да чита и тумачи књижевна дела кроз основне теме, мотиве, анализу ликова, облике приповедања и стилска изражајна средства; да негује љубав према српском језику и књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

1. К Њ И Ж Е В Н О С Т, 3 часа

- Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).
- Стилске фигуре: епитет, ономатопеја.
- Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске);
- Карактеризација ликова
- Фабула: низање догађаја

2. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК, 6 часова

- Именице - значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске).
- Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.

- Придеви - значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева.
- Заменице - личне заменице: промена, употреба личне заменице сваког лица *себе, се*.
- Бројеви - врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на *-ица*) и редни бројеви.
- Глаголи - глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основнозначење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа), перфекат, футур I.
- Предикатска реченица - предикат (глаголски; именски); прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; за узрок и за меру и количину); апозиција.

3. ПРАВОПИС И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА, 3 часа

- Велико слово у вишечланим географским називима; у називима предузећа и установа; велико и мало слово у писању присвојних придева.
- Заменица *Ви* из поштовања.
- Одрична речца *не* уз именице, придеве и глаголе; речца *нај* у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви.

Исходи:

- зна да одреди врсту строфе, стиха
- зна епитет и оноματοпеју да препозна
- зна да преприча одломак
- зна врсте речи, подврсту
- зна да ин наброји и помоћу питања да мења реч по падежима
- зна које време казују и зна да их промени по лицима
- зна да одреди да ли је глагол свршен или несвршен читати – прочитати)
- зна да правила писања великог слова
- зна да пише речцу не уз глаголе.

На основу резултата са иницијалног теста наставник одређује који ученици треба да похађају допунску наставу. У допунски рад током целе школске године могу се укључити и ученици који из било ког разлога нису разумели обрађено градиво, а посебно ученици који раде по ИОП-у 1 или 2. Допунски рад траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика.

Енглески језик

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА V РАЗРЕД

Р. бр.	Наставна тема / Област	Месец	Број часова	Наставни исходи (Ученик је у стању да...)
1.	Увод и обнављање база (Introduction & One world)	Септембар	1	– Правилно користи глагол <i>to be</i> у презенту; – Разликује и тачно примењује присвојне придеве (<i>my, your...</i>) и присвојне заменице (<i>mine, yours...</i>); – Споји основне географске појмове са државама и националностима на енглеском језику.
2.	Просторни односи и опис дома (Home)	Октобар	1	– Правилно разликује и користи структуре <i>there is / there are</i> у потврдним, одричним и упитним реченицама; – Тачно употреби предлоге за место (<i>Prepositions of place</i>) при описивању своје собе или куће.

3.	Уобичајене активности и садашње време (Habits)	Новембар	1	– Препозна и правилно употреби <i>Present Simple</i> (потврдни облик) за исказивање навика; – Тачно позиционира прилоге за учесталост (<i>Adverbs of frequency: always, usually, sometimes, never</i>) у реченици.
4.	Исказивање навика и количине кроз тему хране (Our food)	Децембар	1	– Правилно гради одрични облик у <i>Present Simple</i> времену (<i>don't / doesn't</i>); – Разликује бројиве и небројиве именице и користи основне исказе за количину; – Употреби једноставне фразе за наручивање хране и пића у ресторану/продавници.

5.	Изражавање способности и начина (Sport)	Фебруар	1	– Правилно користи модални глагол <i>can</i> за изражавање способности и тражење дозволе; – Разликује придеве од прилога за начин (<i>Adverbs of manner</i>) и правилно их користи у контексту спорта и хобија.
6.	Описивање тренутних активности и поређење (Our clothes)	Март	1	– Разликује тренутну радњу (<i>Present Continuous</i>) од уобичајене радње (<i>Present Simple</i>); – Правилно пореди кратке и дуге придеве у једноставним реченицама.
7.	Прошло време глагола "бити" (Music)	Април	1	– Тачно користи облике <i>was / were</i> у потврдним, одричним и упитним реченицама за опис прошлих стања и догађаја; – Искаже основна осећања и потребе у прошлости.

8.	Прошло време правилних и неправилних глагола (Weather)	Мај	1	– Правилно гради и употребљава <i>Past Simple</i> правилних глагола (наставак <i>-ed</i>); – Препознаје и тачно користи најчешће неправилне глаголе у контексту описа прошлих догађаја и одмора.
9.	Планирање будућности и систематизација градива (Weather / Revision)	Јун	1	– Правилно употреби структуру <i>be going to</i> за изражавање будућих планова и намера (нпр. планови за летњи распуст); – Успешно повеже кључне граматичке структуре и вокабулар обрађене током школске године.
	УКУПНО:		9 часова	

Напомена за реализацију плана:

У јануару се часови допунске наставе не планирају због зимског распуста, чиме се укупни фонд од 9 часова идеално распоређује на преостале месеце у току школске године (један час месечно, са изузетком септембра и октобра где се прати интензивирање почетног градива). Начин провере постигнућа на овим часовима је формативан – кроз праћење напретка, индивидуализоване задатке у радној свесци, квизове и једноставне симулације у пару.

Немачки језик

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавњу програма и у учењу. У наставку је дат преглед тема, броја часова и предлога садржаја које ће наставник прилагођавати условима и потребама рада са ученицима. Садржаји у оквиру тема биће обрађивани у односу на градиво које ученици нису успели да савладају.

Редни број наставне теме	ПЕТИ РАЗРЕД	Број часова по теми
	Назив наставне теме	
	Предлог садржаја	
1.	Buchstaben, Vokale und Laute	2
2.	Lektion 1: „Guter Start” - Mündliche Übungen	2
3.	Bekannte Wörter, die Gegenüberstellung und Aussprache	2

4.	Die Zahlen von 1. / eins / bis 12. zwölf	2
5.	Lektion 2.: „Mein Freund, du und ich” – Mündliche Übungen	2
6.	Lektion 3.: „Meine Stadt” – Mündliche Übungen	2
7.	Lektion 4.: „Meine Familie” – Mündliche Übungen	2
8.	Lektion 5.: „Schule und Schulsachen” – Mündliche Übungen	2
9.	Lektion 6.: „Meine Hobbys” – Mündliche Übungen	2
УКУПНО		18

Уџбеник за реализацију програма „Magnet 1. (Neu)”,. Klett, 2018.

Пети разред: „Magnet neu 1.”

Аутори Ђорђо Мота и Весна Николовски, издавач: Клет / Klett / , Београд, 2018, уџбеник и радна свеска + ЦД, тип корица меки повез, број страница 108 ИСБН / ISBN /: 978-86-533-0059-3

Математика

Допунска настава из математике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У петом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	Природни бројеви и дељивост - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце - одреди и примени НЗС и НЗД, изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке	2

2.	Основни геометријски појмови - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и трансляцијом правилно користи геометријски прибор	2
3.	Угао - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор - измери дати угао и нацрта угао задате мере - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно	2

4.	Разломци - прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја - заокругли број и процени грешку заокругљивања; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину	2
5.	Осна симетрија - идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор	2
УКУПНО		12

Историја

Програм допунске наставе за пети разред

-циљ: Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком тематских подручја, и за ученике који су изостајали са редовне наставе приликом обраде новог градива.

-Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник оснива одговарајуће групе с којима организује допунски рад. За сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља специфичне облике у савладавању одређених садржаја (индивидуализација наставе- полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим – очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).

-Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе омогућиће се ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Током школске године планирано је 9 часова.

Циљеви:

- стицање и развијање знања о почецима људске цивилизације, првим државама и њиховим културама (Стари Исток, Грчка, Рим).
- стицање и развијање вештина препознавања историјског простора на карти и повезаности најважнијих појава из прошлости са појавама из садашњости.
- стицање и развијање вештина рачунања времена и временског оријентисања.

Теме:

Прошлост

- Историја као наука и наставни предмет
- рачунање времена

-историјски извори – сазнавање прошлости

Најстарија прошлост људског друштва

-Појава човека

- периодизација праисторије

-праисторијска налазишта на Балкану

Стари Исток

-Прве државе Старог Истока

-друштво, култура и наука Старог Истока

Античка Грчка и Хеленизам

-Почеци грчке цивилизације

-Грчка у V веку пне: полиси, политичко уређење Атине и Спарте,

-религија, књижевност и наука Античке Грчке

-хеленизам

Антички Рим

-Оснивање града Рима

-ширење Рима: од града до царства

-култура Старог Рима

-хришћанство

-пропаст Античког света

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- зна поделу на праисторију и историју,
- именује историјске периоде и зна редослед историјских периода,
- именује и разликује врсте историјских извора,
- одреди ком веку и ком историјском периоду припадају важне године из прошлости,
- препознаје значење основних појмова из историје цивилизације,
- именује најважније појаве, догађаје и личности из историје Старог века,
- зна на којем простору су се одиграле најважније појаве из историје Старог века.

Географија

Циљ допунске наставе из географије је пружање подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, развијању основних географских знања, умења и вештина, као и отклањању потешкоћа у учењу. Допунска настава организује се за ученике који спорије напредују, који су били одсутни са редовне наставе, имају тешкоће у усвајању градива или желе додатно утврђивање и проширивање знања. Кроз допунски рад ученици се оспособљавају за разумевање природногеографских појава и процеса, развијају интересовање за географију и стичу сигурност у примени стечених знања.

Планиране области за V разред (6 часова):

1. Васиона
2. Унутрашња грађа планете Земље
3. Литосфера
4. Атмосфера
5. Хидросфера
6. Биосфера

Исходи допунске наставе из географије – V разред

1. Васиона

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје основна небеска тела у Васиони;
- разликује звезде, планете и природне сателите;
- именује планете Сунчевог система;
- описује положај Земље у Сунчевом систему;
- развија интересовање за проучавање Васионе.

2. Унутрашња грађа планете Земље

Ученик ће бити у стању да:

- именује основне делове унутрашње грађе Земље;
- разликује Земљину кору, омотач и језгро;
- уочава значај унутрашњих сила Земље;
- описује настанак вулкана и земљотреса на основном нивоу;
- правилно користи основне географске појмове.

3. Литосфера

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам литосфере;
- препознаје основне облике рељефа;
- разликује низије, брда, планине и висоравни;
- уочава значај рељефа за живот људи;

- развија способност сналажења на географској карти.

4. Атмосфера

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам атмосфере;
- именује основне елементе времена;
- разликује временске и климатске појаве;
- уочава значај атмосфере за живот на Земљи;
- описује утицај времена на свакодневни живот људи.

5. Хидросфера

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам хидросфере;
- разликује воде на Земљи (океане, мора, реке, језера, подземне воде);
- уочава значај воде за живи свет и човека;
- описује кружење воде у природи;
- развија одговоран однос према водним ресурсима.

6. Биосфера

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам биосфере;
- препознаје повезаност живог света и природне средине;
- уочава услове неопходне за живот на Земљи;
- описује утицај човека на природу;

- развија еколошку свест и одговоран однос према животној средини.

Биологија

Циљеви допунске наставе

Допунска настава се реализује код ученика:

- имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
 - није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
 - имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
 - из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
 - наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
 - из различитих разлога имају велики број изостанака;
 - немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области
- Број планираних часова допунске наставе почев од месеца септембра је 9 часова

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Грађа ћелије	2	- утврђивање основне ћелијске организације - разлике између биљне и животињске ћелије - грађа цитоплазме - функције ћелијских органела - дефиниција ткива и органа

Подела и класификација живих бића-	1	- утврђивање знања о подели живог света на царства -основне карактеристике прокариота -основне карактеристике еукариота -начини дисања, исхране и размножавања код појединих организама припадника одређеног царства
Дисање, излучивање и надражљивост	1	-утврђивање механизма дисања код различитих организаама -грађа плућа копнених организама -ћелијско дисање -транспирација -грађа органа за излучивање - подела чула и рефлексни лук
Покретљивост, размножавање и раст	1	-начини покретања код различитих организама -типови размножавања -типови оплођења -одлике бесполог и полног размножавања - покрети биљака и фактори раста
Прилагођеност на услове животне средине	2	-утврђивање знања о животној средини -појам адаптације -примери адаптација код појединих организама - утицај човека на животну средину -нестанак и заштита врста
Наслеђивање и еволуција	1	-појам наслеђивања -молекулДНКи гени -стечене и урођене особине -двојајчани близанци -једнојајчани близанци
Човек и здравље	2	-значај правилне исхране -пирамиде исхране -значај воде -болести зависности

VI разред

Српски језик и књижевност

Циљ: Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним правописним и граматичким правилима српског језика; да чита и тумачи књижевна дела кроз о сновне теме, мотиве, анализу ликова, облике приповедања и стилска изражајна средства; да негује љубав према српском језику и књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

1. К Њ И Ж Е В Н О С Т, 3 часа

- Песме косовског тематског круга
- Песме о Марку Краљевићу
- Обичајне лирске народне песме
- Породичне лирске народне песме
- Лирске и епске народне песме;
- романи „Орлови рано лете“, „Дечац Павлове улице“, „Мој дека је био трешња“;
- Стилске фигуре (систематизација знања о персонификацији, ономатопеји, епитету, градацији, апострофи, контрасту, поређењу, хиперболи – на примерима)

2. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК, 6 часова

- Фонетика (обрада врста гласова и гласовних промена)
- Глаголски облици
- Комуникативна и предикатска реченица
- Врсте речи

3. ПРАВОПИС И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА, 3 часа

- Правилно изговарање акцентованих речи
- Правописа: речца не уз глаголе, велико слово, растављање речи на слоге

Исходи:

- зна да наведе песме покосовског тематског круга, као и песме о Марку Краљевићу
- зна да препича песму по избору
- зна обрађене стилске фигуре
- зна да наведе поделу гласова по месту изговора
- зна гласовне промене уз помоћ наставника
- зна особине комуникативне и предикатске реченице
- зна врсту и подврсту речи.

На основу резултата са иницијалног теста наставник одређује који ученици треба да похађају допунску наставу. У допунски рад током целе школске године могу се укључити и ученици који из било ког разлога нису разумели обрађено градиво, а посебно ученици који раде по ИОП-у 1 или 2. Допунски рад траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика.

Енглески језик

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА VI РАЗРЕД

Енглески језик

Фокус је на отклањању празнина у знању, утврђивању кључних времена (Present и Past структура) и изградњи сигурности у базичној комуникацији.

Р. бр.	Наставна тема / Област	Месец	Број часова	Наставни исходи (Ученик је у стању да...)
1.	Обнављање база и опис изгледа (Introduction / Body image)	Септембар	1	– Разуме и користи основне фразе за представљање и размену личних информација; – Састави једноставан опис физичког изгледа особе користећи садашња времена.
2.	Свакодневни живот и садашње радње (Body image / Family life)	Октобар	1	– Разликује и правилно употреби <i>Present Simple</i> и <i>Present Continuous</i> у реченицама; – Искаже шта му се допада, а шта не, уз једноставно образложење.

3.	Живот породице и увод у прошло време (Family life)	Новембар	1	– Препозна и употреби правилне и најчешће неправилне глаголе у <i>Past Simple</i> времену; – Опише неки једноставан догађај или породичну активност из прошлости.
4.	Дигитални свет и изражавање потреба (Screens)	Децембар	1	– Употреби прошле облике глагола за опис својих навика испред екрана; – На једноставан начин изрази своја интересовања, потребе и тренутна осећања.
5.	Путовања и оријентација у простору (Travel)	Фебруар	1	– Разуме једноставна питања о правцу кретања и одговори на њих (дати основна упутства); – Препозна структуре за изражавање будућих намера и планова за путовање.

6.	Екологија и изражавање количине (Waste)	Март	1	– Правилно употреби речи за количину (<i>much, many, a lot of, some, any</i>); – Формулише једноставне предлоге и савете у вези са очувањем околине.
7.	Опис простора и свакодневице (At home)	Април	1	– Разуме краће текстове у којима се описују куће, станови и свакодневни живот у њима; – Упути и прихвати једноставан позив за заједничку активност код куће.
8.	Живот у граду и сналажење (City life)	Мај	1	– Пита за цену, количину и локацију важних објеката у граду; – Упореди основне карактеристике живота у граду и на селу користећи једноставнија језичка средства.

9.	Здравље и финална систематизација (Health)	Јун	1	– Искаже како се осећа и опише једноставне здравствене симптоме; – Размени кратке савете о здравом животу и успешно примени кључне језичке моделе рађене током године.
	УКУПНО:		9 часова	

Напомена за реализацију (за оба плана): Јануар се прескаче због распуста. Теме у табелама директно корелирају са предметима као што су Српски језик, Биологија, Историја, Географија и Техника и технологија, што омогућава лако уписивање међупредметних компетенција у педагошку документацију.

Немачки језик

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавњу програма и у учењу. У наставку је дат преглед тема, броја часова и предло-га сарджаја које ће наставник прилагођавати условима и потребама рада са ученицима. Садржаји у оквиру тема биће обрађивани у односу на градиво које ученици нису ус-пели да савладају.

Редни број наставне теме	ШЕСТИ РАЗРЕД Назив наставне теме Предлог садржаја	Број часова по теми
1.	Lektion 1: „Meine Freunde” - Mündliche Übungen u. schriftliche. Übungen	2
2.	Lektion 2.: „Sport, Sport, Sport” – Mündliche Übungen, Leseverstehen	2
3.	Lektion 3.: „Tagesabläufe” – Übungen und Hörverstehen	2
4.	Lektion 4.: „Meine Klamotten” – Mündliche Übungen, Grammatikübungen	2
5.	Lektion 5.: „Alles gute zum Geburtstag” – Feste und Bräuche	2
6.	Lektion 6.: „Krank und gesund” – Mündliche Übungen, Theatervorstellung	2
7.	Lektion 7.: „Mein Stadtviertel” – Mündliche Übungen, Präpositionen	2
8.	Lektion 8.: „Hier wohne ich” – Mündliche Übungen, Dativ und Akkusativ	2
9.	Perssonalpronomen Dativ & Akkusativ	2
УКУПНО		18

Уџбеник за реализацију програма „Magnet 2. (Neu)”,. Klett, 2014.

Шести разред: „Magnet neu 2.”

Аутори Ђорђо Мота и Весна Николовски, издавач: Клет / Klett /, Београд, 2018, уџбеник и радна свеска + ЦД, тип корица меки повез, број страница 112 ИСБН / ISBN /: 978-86-7762-546-7

Математика

Допунска настава из математике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У шестом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); - одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; - израчуна вредност једноставнијег бројевог израза	3

2.	ТРОУГАО - класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; - конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; - уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; - утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;	2
3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); - одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; - израчуна вредност једноставнијег бројевог израза и реши јед- ноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;	3
4.	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА - израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	2

5.	ЧЕТВОРОУГАО - класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; - конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;	2
УКУПНО		12

Историја

Програм допунске наставе за шести разред

-**Допунска настава** се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком тематских подручја, и за ученике који су изостајали са редовне наставе приликом обраде новог градива.

-Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник оснива одговарајуће групе с којима организује допунски рад. За сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља специфичне облике у савладавању одређених садржаја (индивидуализација наставе- полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим – очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).

-Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе омогућиће се ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Током године планирано је 9 часова.

Циљеви:

- стицање и развијање знања о развоју Европе током Средњег века и раног новог века.

- стицање и развијање знања о досељавању Словена и животу српског народа током средњег века.
- стицање и развијање вештина препознавања историјског простора на карти и повезаности најважнијих појава из прошлости са појавама из садашњости.
- поштовање сопствене државе, неговање националне културе и традиције, као и културе и традиције других народа;
- пружање подршке за улогу одговорних и активних грађана у савременом друштву.

Теме:

Увод

- Основне особине средњег и раног новог века
- Историјски извори средњег и раног новог века

Европа и Средоземље у раном средњем веку

- Византија
- Велика сеоба народа
- Франачка
- Хришћанска црква
- Ислам

Срби у раном Средњем веку

- Сеоба Словена
- Староседеоци Балкана и суседи Словена
- Ране српске државе
- Покршавање Словена
- Култура Словена у раном Средњем веку

Европа у позном Средњем веку

- Крсташки ратови

- Настанак средњовековних градова
- Средњовековна култура у Европи

Срби у позном Средњем веку

- Србија у доба Немањића
- Дубровник
- Босна
- Средњовековна култура Срба

Срби у доба турских освајања

- Турска држава и распад српског царства: Маричка битка
- Моравска Србија и Турци: Косовска битка
- Српска Деспотовина
- Сеобе Срба
- Пад српских земаља под Турку власт
- Реформација и противреформација.

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди ком веку и ком историјском периоду припадају важне године из прошлости,
- препознаје значење основних појмова из историје цивилизације,
- именује најважније појаве, догађаје и личности из историје Европе и света
- зна на којем простору су се одиграле најважније појаве из историје Европе и света,
- именује најважније појаве из националне историје,
- именује узроке и последице најважнијих појава из прошлости.

Географија

Циљ допунске наставе из географије у шестом разреду је пружање подршке ученицима у савладавању наставних садржаја и развијању основних географских знања, вештина и способности. Допунска настава организује се за ученике који спорије напредују, који су били одсутни са наставе, имају потешкоће у усвајању градива или желе додатно утврђивање и проширивање знања. Кроз различите облике рада ученици се оспособљавају за разумевање друштвено-географских појава и процеса, правилно коришћење географске карте, као и примену стечених знања у свакодневном животу.

Планирани број часова допунске наставе је 8 од почетка септембра

Исходи допунске наставе по областима

1. Картографија

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје основне географске карте и њихову намену;
- разликује основне елементе карте;
- користи размер и легенду карте;
- показује основне географске објекте на карти;
- развија вештину сналажења на карти и у простору.

2. Становништво

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам становништва;

- уочава основне карактеристике становништва;
- разликује природно и механичко кретање становништва;
- препознаје основне проблеме савременог становништва;
- развија разумевање значаја становништва за развој друштва.

3. Насеља

Ученик ће бити у стању да:

- разликује градска и сеоска насеља;
- препознаје основне функције насеља;
- уочава разлике у начину живота у граду и селу;
- описује значај саобраћаја и повезаности насеља;
- правилно користи географске појмове у вези са насељима.

4. Привреда

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам привреде;
- разликује привредне делатности;
- уочава значај пољопривреде, индустрије и саобраћаја;
- препознаје повезаност природних услова и развоја привреде;
- развија разумевање значаја рада и производње.

5. Политичка географија

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава појам државе;
- препознаје основне елементе државе;
- разликује границе и облике владавине на основном нивоу;
- показује државе и главне градове на географској карти;
- развија разумевање политичке карте света.

6. Регионална географија Европе

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје основне природне и друштвене одлике региона- Европе;
- разликује поједине географске регионе;
- уочава сличности и разлике међу регионима;
- показује важније регионе и државе на карти;
- развија интересовање за различите делове света и њихове особености.

Биологија

Циљеви допунске наставе

Допунска настава се реализује код ученика:

- имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
- није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
- имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
- из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;

- наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
- из различитих разлога имају велики број изостанака;
- немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области
 - Број планираних часова допунске наставе почев од месеца септембра је 9 часова

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Јединство грађе и функције као основа живота	4	- утврђивање основне ћелијске организације -разлике између биљне и животињске ћелије -упознавање саорганима и органским системима -систем органа за дисање -систем органа за размножавање -систем органа за излучивање -систем органа за варење
Живот у екосистему-	1	- утврђивање знања о дефиницији и подели екосистема -ланци и мреже исхране -подела организама према начину исхране -биотоп и биоценоза(дефиниција и основне карактеристике
Наслеђивање и еволуција-	1	-дефинисање појма наслеђивања -грађа гена и молекула днк -појам еволуције -еволуциони механизми
Порекло и разноврсност живог света	1	-дефинисање дрва живота -теорија настанка врста -систематика и филогенија
Човек и здравље	2	-дефинисање појма здравља и здраве животне средине -грађа и облици бактеријске ћелије -болести изазаване бактеријама

		-антибиотици и откриће -пробиотици -прва помоћ код уједа животиња, сунчанице, тровања -истакнути научници у области медицине
--	--	---

Физика

Допунска настава из физике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У шестом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
2.	КРЕТАЊЕ - разликује кретање према облику путање; - разликује кретања према промени брзине; - усваја појам брзине, пута и времена - зна појмове којима се описује кретање - усваја појам средње брзине	3

3.	СИЛА - усваја појам силе - разуме узајамно деловање тела у непосредном додиру - разуме узајамно деловање тела када нису у непосредном додиру - разуме електрично и магнетно деловање - зна неке врсте сила у природи	3
4.	МЕРЕЊЕ -зна основне физичке величине -зна ознаке и мерне јединице основних физичких величина -разликује основне и изведене физичке величине -зна шта је средња вредност, апсолутна и релативна грешка	3
5.	МАСА И ГУСТИНА - усваја појам инерције и инертност тела - зна закон инерције - усваја појам масе и разликује масу и тежину - зна да одреди тежину тела - усваја појам густине и зна да одреди густину тела	3
УКУПНО		12

VII разред

Српски језик и књижевност

Циљ: Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним правописним и граматичким правилима српског језика; да чита и тумачи књижевна дела кроз основне теме, мотиве, анализу ликова, облике приповедања и стилска изражајна средства; да негује љубав према српском језику и књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

1. К Њ И Ж Е В Н О С Т, 3 часа

- Народне епске песме хајдучког и ускочког тематског круга
- Стилске фигуре

2. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК, 6 часова

- Комуникативна и предикатска реченица
- Глаголски облици
- Реченични чланови
- Напоредни односи међу реченичним члановима и реченицама
- Синтагме и врсте
- Врсте речи

3. ПРАВОПИС И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА, 3 часа

- Правилно изговарање акцентованих речи
- Правописа: речца не уз глаголе, велико слово, растављање речи на слоге

Исходи:

- зна да наведе песме хајдучког и ускочког тематског круга

- зна да препича песму по избору
- зна стилске фигуре
- зна обрађене глаголске облике
- зна реченичне чланове
- зна напоредне односе
- зна врсте синтагми
- зна врсту и подврсту речи
- зна основна правила акцентовања
- зна писање речце не уз глаголе, велико слово, растављање речи на слоге.

На основу резултата са иницијалног теста наставник одређује који ученици треба да похађају допунску наставу. У допунски рад током целе школске године могу се укључити и ученици који из било ког разлога нису разумели обрађено градиво, а посебно ученици који раде по ИОП-у 1 или 2. Допунски рад траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика.

Енглески језик

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА VII РАЗРЕД

Наставни предмет: Енглески језик

Укупан фонд часова: 9 часова годишње (1 час месечно)

Месец	Наставна тема / Модул	Фонд часова	Оперативни садржаји и активности (Допунска настава)	Наставни исходи (Основни ниво)
Септембар	Introduction	1	- Утврђивање глагола <i>to be</i> и <i>have got</i> кроз личне примере. - Систематизација грађења времена <i>Present Simple</i> и израза <i>like/hate/don't mind</i> + <i>-ing</i>.	Ученик уме да формулише једноставна питања и одговоре о себи, својим навикама, хобијима и поседовању.
Октобар	1. My life	1	- Разликовање употребе <i>Present Simple</i> и <i>Present Continuous</i> времена. - Сигурније коришћење вокабулара који се односи на слободне активности.	Ученик уме да разуме краће текстове о свакодневним активностима и да опише шта ради у слободно време користећи једноставнија језичка средства.

Новембар	2. My people	1	- Увежбавање грађења <i>Past Simple</i> (правилни/неправилни глаголи) и <i>Past Continuous</i> времена. - Спаривање придева за личност и осећања са јасним контекстом.	Ученик уме да размени основне информације и разуме краће текстове у којима се описују прошли догађаји и искуства.
Децембар	3. School	1	- Појашњење разлика у значењу модалних глагола за обавезу и правила (<i>must</i>, <i>mustn't</i>, <i>have to</i>) и савет (<i>should</i>). - Увежбавање основних фраза за тражење помоћи или савета.	Ученик уме да разуме и поштује једноставнија упутства, правила понашања у школи, као и уобичајене молбе и захтеве.

Јануар / Фебруар	4. Jobs for all	1	- Разликовање начина изражавања будућности: <i>be going to</i> (планови) и <i>will</i> (спонтане одлуке/обећања). - Усвајање базног вокабулара везаног за занимања.	Ученик уме да саопшти шта он/она или неко други планира, намерава или предвиђа у вези са свакодневним животним ситуацијама.
Март	5. Technology	1	- Механичко увежбавање и препознавање Првог кондиционала (<i>First Conditional</i>). - Употреба модала изражавања сигурности (<i>will, may, might</i>).	Ученик уме да разуме и следи једноставнија упутства и да исказе једноставна предвиђања у вези са употребом технологије.

Април	6. Survival	1	- Увођење конструкције и смисла времена <i>Present Perfect</i> кроз концепт животног искуства. - Утврђивање неправилних глагола ("трећа колона") кроз вођене вежбе.	Ученик уме да разуме и размени неколико повезаних информација о својим или туђим животним искуствима (нпр. <i>Have you ever...?</i>).
Мај	7. It's so hot!	1	- Уочавање разлика између <i>Present Perfect</i> и <i>Past Simple</i> времена на основу временских одредница. - Савладавање основних прилога (<i>just, already, yet</i>).	Ученик уме да изабере правилно прошло/садашње време у јасном контексту и опише једноставне временске прилике и догађаје.

Јун	8. Works of art	1	- Разумевање концепта пасива кроз лакше примере за <i>Present Simple Passive</i> и <i>Past Simple Passive</i> . - Годишња систематизација градива.	Ученик препознаје трпно стање у тексту када је нагласак на предмету и успева да повеже кључне језичке јединице пређене током године.
	УКУПНО:	9 часова		

Напомене за Школски програм (Пратећи елементи плана):

- **Стандарди постигнућа:** План је превасходно усмерен на остваривање стандарда са **Основног нивоа** (из области Слушање, Читање, Говор и Писање) из званичног програма наставе и учења.
- **Процена и провера постигнућа:** Врши се континуирано кроз формативно оцењивање: посматрање активности на часу, анализу типичних грешака у радној свесци, праћење напретка након редовних контролних и писмених задатака и кроз кратке циљане вежбе допуњавања.
- **Корелација:** У зависности од модула, успоставља се блиска међупредметна веза са Српским језиком (граматичке партије), Географијом и Биологијом (теме о времену и преживљавању), Информатиком (технологија) и Ликовном културом (уметност).

Немачки језик

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавњу програма и у учењу. У наставку је дат преглед тема, броја часова и предло-га сарджаја које ће наставник прилагођавати условима и потребама рада са ученицима. Садржаји у оквиру тема биће обрађивани у односу на градиво које ученици нису успели да савладају.

Редни број наставне теме	СЕДМИ РАЗРЕД	Број часова по теми
	Назив наставне теме	
	Предлог садржаја	
1.	Lektion 1. a: „Urlaub zu Hause, oder ... ?” – Mündliche Übungen, das Prät.	2
2.	Die Nacherzählung der Texte	2
3.	Lektion 2. a: „Mein erster Schultag” – Mündliche Übungen, das Perfekt	2
4.	Lektion 3. a: „Ich habe mir das Bein gebrochen” – Schriftliche Übungen	2
5.	Hilfsverben und Futur I	2
6.	Fertigkeitstraining – Hören, Lesen, Schreiben und Sprechen	2
7.	Lektion 5. c: „Wunderkinder”	2

8.	Landeskunde: „Kennst du Deutschland?“ – Mündliche Übungen	3
9.	Wiederholung des Lernstoffes (Grammatik, Lesen, Schreiben und Sprechen	1
УКУПНО		18

Уџбеник за реализацију програма „Magnet 3. (Neu)”,. Klett, 2015. Седми разред: „Magnet neu 3.”

Аутори Ђорђо Мота и Весна Николовски, издавач: Клет / Klett / , Београд, 2018, уџбеник и радна свеска + ЦД, тип корица меки повез, број страница 102 ИСБН / ISBN /: 978-86-7762-689-1

Математика

Допунска настава из математике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У седмом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
--------------------	---	----------------

1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ - израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност јед- ноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолут- ну грешку; - нацрта график функције $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; - примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	2
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА - примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; -	2
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - трансформише збир, разлику и производ полинома; - примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - примени трансформације полинома на решавање једначина;	2

4.	МНОГОУГАО - примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - израчуна површину многоугла користећи обрасце или разло- живу једнакост; - конструише ортоцентар и тежиште троугла; - примени ставове подударности при доказивању једноставни- јих тврђења и у конструктивним задацима;	2
5.	КРУГ - примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова;	2
УКУПНО		12

Историја

Програм допунске наставе за седми разред

-**Допунска настава** се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком тематских подручја, и за ученике који су изостајали са редовне наставе приликом обраде новог градива.

-Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник оснива одговарајуће групе с којима организује допунски рад. За сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља специфичне облике у савладавању одређених

садржаја (индивидуализација наставе- полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим – очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).

-Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе омогућиће се ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Током школске године планирано је 9 часова.

Циљеви:

- стицање и развијање знања о развоју Европе и света током Новог века, као и животу српског народа под страном влашћу и његовој борби за ослобођење.
- стицање и развијање вештина препознавања историјског простора на карти и повезаности најважнијих појава из прошлости са појавама из садашњости.
- поштовање сопствене државе, неговање националне културе и традиције, као и културе и традиције других народа;
- пружање подршке за улогу одговорних и активних грађана у савременом друштву.

Теме:

Европа од XV до XVIII века

- промене у привреди, друштву и култури
- уређење Османског царства

Српски народ под страном влашћу од XVI до XVIII века

- положај Срба у Хабзбуршкој монархији (Војна крајина)
- положај Срба у Млетачкој републици

Грађанске револуције

- појам грађанске револуције
- најважније револуције (Енглеска, Америка, Француска)
- Наполеонови ратови
- револуције 1830. и 1848. године

Европа XIX века

- појам националне државе
- уједињење Немачке
- уједињење Италије

Нововековне српске државе Србија и Црна Гора до 1878. године

- Српска револуција 1804-1835. године
- Стицање независности

Српски народ под страном влашћу од краја XVIII до седамдесетих година XIX века

- Положај Срба у Хабсбуршкој монархији
- Срби у Босни и Херцеговини
- Срби у Турској

Први светски рат

- Први светски рат
- Србија и Црна Гора у Првом светском рату

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди ком веку и ком историјском периоду припадају важне године из прошлости
- препознаје значење основних појмова из историје цивилизације
- именује најважније појаве, догађаје и личности из историје Европе и света
- зна на којем простору су се одиграле најважније појаве из историје Европе и света
- именује најважније појаве из националне историје именује узроке и последице најважнијих догађаја.

Географија

Циљ допунске наставе из географије у седмом разреду је пружање подршке ученицима у савладавању наставних садржаја из регионалне географије света, развијању основних географских знања, вештина и способности, као и отклањању потешкоћа у учењу. Допунска настава омогућава ученицима боље разумевање природних и друштвених одлика континената и региона света, правилно коришћење географске карте и повезивање географских појава и процеса.

Допунска настава је намењена:

- ученицима који спорије напредују у усвајању наставних садржаја;
- ученицима који су били одсутни са редовне наставе;
- ученицима којима је потребна додатна помоћ у разумевању и утврђивању градива;
- ученицима који желе да прошире и учврсте своја знања из географије.

Годишњи фонд часова: 8

Планиране области:

1. Регионална географија Европе
2. Регионална географија Азије
3. Регионална географија Африке

4. Регионална географија Северне Америке
5. Регионална географија Јужне Америке
6. Регионална географија Аустралије
7. Поларне области
8. Систематизација и утврђивање градива

1. Регионална географија Европе

Ученик ће бити у стању да:

- показује Европу и њене регије на географској карти;
- препознаје основне природне и друштвене одлике Европе;
- разликује развијене и мање развијене делове Европе;
- уочава значај саобраћаја, привреде и становништва Европе;
- развија способност сналажења на географској карти.

2. Регионална географија Азије

Ученик ће бити у стању да:

- показује Азију и њене регије на карти света;
- препознаје природне одлике Азије;
- уочава разноврсност становништва, народа и религија;
- описује значај привреде и природних богатстава Азије;
- развија интересовање за различите културе и цивилизације.

3. Регионална географија Африке

Ученик ће бити у стању да:

- показује Африку и важније географске објекте на карти;
- препознаје основне природне карактеристике Африке;
- уочава услове живота становништва Африке;
- разликује привредне делатности појединих области;
- развија разумевање проблема савременог друштва у Африци.

4. Регионална географија Северне Америке

Ученик ће бити у стању да:

- показује државе и важније градове Северне Америке на карти;
- препознаје природне и друштвене одлике континента;
- уочава развијеност привреде Северне Америке;
- разликује природне ресурсе и њихов значај;
- повезује природне услове и начин живота становништва.

5. Регионална географија Јужне Америке

Ученик ће бити у стању да:

- показује важније државе и географске објекте Јужне Америке;
- препознаје природне особености континента;
- уочава значај Амазона и других природних ресурса;
- описује основне привредне делатности;
- развија свест о очувању природне средине.

6. Регионална географија Аустралије

Ученик ће бити у стању да:

- показује Аустралију и Океанију на карти света;
- препознаје природне и друштвене одлике Аустралије;
- уочава специфичности биљног и животињског света;
- описује основне привредне делатности;
- развија интересовање за удаљене делове света.

7. Поларне области

Ученик ће бити у стању да:

- показује Арктик и Антарктик на географској карти;
- препознаје основне климатске одлике поларних области;
- описује услове живота у поларним пределима;
- уочава значај очувања поларних области;
- развија еколошку свест и одговоран однос према природи.

8. Систематизација и утврђивање градива

Ученик ће бити у стању да:

- повезује стечена знања о континентима и регијама света;
- правилно користи географске појмове;
- самостално користи географску карту;
- уочава сличности и разлике међу континентима;
- примењује стечена знања у решавању задатака и свакодневном животу.

Биологија

Циљеви допунске наставе

Допунска настава се реализује код ученика:

- имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
- није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
- имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
- из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
- наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
- из различитих разлога имају велики број изостанака;
- немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области

- Број планираних часова допунске наставе почев од месеца септембра је 9 часова

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Грађа ћелије	2	- утврђивање основне ћелијске организације -разлике између биљне и животињске ћелије -делови ћелије -грађа цитоплазме -грађа и функције органела -ћелијски метаболизам -грађа днк молекула
Деоба ћелије	2	-целијска деоба

		-целијски циклус(подела) -интерфаза -репликација молекула днк -одлике фаза митозе -подела мејозе -телесне и полне ћелије -кариотип и кариограм
Наследне болести	2	-подела наследних болести према механизму настанка -број хромозома у телесним и полним ћелијама -грађа хромозома -тризوميје и монозوميје -основне одлике Даун синдрома и хемофилије -механизам настанка албинизма
Животни процеси и размножавање биљака	1	-шема фотосинтезе -шема ћелијског дисања -појам транспирације -биљни органи -попречни пресек кроз грађу листа -раст и покрети биљака
Разноврсност у царству животиња-	2	-подела животињског царства - основне карактеристике бескичмењака -подела бескичмењака - класе кичмењака -хорда и кичменица -телесни региони
Вируси и вакцине	1	-граађа вируса -вирусне болести -имунитет -вакцине

Физика

Допунска настава из физике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У седмом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	СИЛА И КРЕТАЊЕ разликује кретање према облику путање; разликује кретања према промени брзине; разликује убрзано од успореног кретања; препозна ознаке физичких величина (време, пређени пут, маса, брзина, сила, убрзање); изрази физичке величине (време, пређени пут, маса, брзина, сила, убрзање) у одговарајућим мерним јединицама; препозна мерила и мерне уређаје за мерење дужине, времена, масе, силе.	2

2.	КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ препозна ознаке физичких величина (време, пређени пут, брзина, сила, гравитационо убрзање); изрази физичке величине (време, пређени пут, брзина, сила, гравитационо убрзање) у одговарајућим мерним јединицама; препозна мерила и мерне уређаје за мерење дужине, времена, силе; одреди вредност најмањег подеока мерног инструмента; мери тежину тела; препозна деловање гравитационе силе, силе трења и силе отпора средине; демонстрирање утицаја трења и отпора средине на кретање тела.	3
3.	РАВНОТЕЖА ТЕЛА - зна да је сила узрок промене стања тела; - препозна деловање гравитационе силе; - препозна деловање силе потиска у течности; - одреди вредност најмањег подеока мерног инструмента; - мери тежину тела. -	3

4.	МЕХАНИЧКИ РАД, ЕНЕРГИЈА И СНАГА - препозна ознаке физичких величина (пређени пут, сила, маса, рад, енергија, снага); - изрази физичке величине (пређени пут, сила, маса, рад, енергија, снага) у одговарајућим мерним јединицама	2
5.	ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ - препозна мерни инструмент за мерење температуре; - процени вредности најмањег подеока код мерног инструмената; - изражавање температуру у одговарајућим мерним јединицама; - мери температуру	2
УКУПНО		12

Хемија

Циљ допунске наставе наставног предмета:

- савладавање образовних стандарда основног нивоа
- постизање основне хемијске писмености.

Задаци :

- ученик треба да стекне знања и вештине захтеване основним нивоом образовних стандарда за основну школу..

Предвиђени начини реализације допунске наставе:

- настава допунске наставе се планира према програму и стандардима ученичких постигнућа за крај обавезног образовања. Бирају се наставне ситуације како би сваки ученик добио појашњење нејасноћа. допунска настава се организује током целе године. У школској години је предвиђено 10 часова допунске наставе

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми
I	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	-
II	Хемијска лабораторија	1
III	Атоми и хемијски елементи	1
IV	Молекули елемената и једињења. Јони и јонска једињења	1
V	Хомогене и хетерогене смеше	1
VI	Хемијске једначине и хемијске реакције	2
VII	Израчунавања у хемији	2
VIII	Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли	2
		Σ10

НАПОМЕНА: број часова по теми допунске је подложен променама, у зависности од брзине савлађивања градива и потреба ученика.

Припрема за писмену проверу се ради кроз часове утврђивања и посебни часови за то нису неопходни.

Поправљање оцена са писмених провера се ради уколико наставник сматра да је то потребно.

VIII разред

Српски језик и књижевност

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Развој српског књижевног језика	3	усвајање основних знања о Вуковом раду на развоју књижевног језика
2. Морфологија	2	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита
3. Фонетика	3	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита

4.Синтакса	2	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита
5.Правопис	2	побољшање писмене културе

Исходи:

- зна основне чињенице у вези са историјом језика
- зна врсту и подврсту речи
- зна реченичне чланове
- зна гласове и гласовне промене
- зна обрађене стилске фигуре
- зна особине комуникативне и предикатске реченице
- зна основна правописна правила.

На основу резултата са иницијалног теста наставник одређује који ученици треба да похађају допунску наставу. У допунски рад током целе школске године могу се укључити и ученици који из било ког разлога нису разумели обрађено градиво, а посебно ученици који раде по ИОП-у 1 или 2. Допунски рад траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика.

Енглески језик

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА VIII РАЗРЕД

Енглески језик

(Подришка, савладавање базног нивоа и отклањање заостатака – Основни ниво)

Месец	Наставна тема / Модул	Фонд часова	Оперативни садржаји и активности (Допунска настава)	Наставни исходи (Савладавање базног нивоа)
Септембар	Увод / Introduction	1	- Понављање и разликовање садашњих времена (<i>Present Simple / Continuous</i>) кроз једноставне реченице. - Утврђивање упитних облика за размену личних информација.	Ученик уме да разуме главне информације и размени једноставне податке личне природе.
Октобар	Медији / The Media	1	- Препознавање односних реченица (<i>relative clauses</i>) у тексту. - Савладавање основног вокабулара у вези са друштвеним мрежама и интернетом кроз картице.	Ученик уме да разуме општи смисао кратких текстова о медијима и тражи једноставно појашњење.

Новембар	Друштво / Society	1	- Увежбавање контраста између <i>Past Simple</i> и <i>Past Continuous</i> времена. - Систематизација структуре <i>used to</i> за прошли период кроз вођене вежбе.	Ученик уме да разуме и размени неколико повезаних информација о догађајима и искуствима из прошлости.
Децембар	Укус / Taste (+ Припрема за I писмени)	1	- Вежбање времена <i>Present Perfect</i> са прилозима <i>just, already, yet, ever, never</i> на изолованим примерима. - Понављање кључних јединица пред писмени задатак.	Ученик уме да препозна временске одреднице и правилно искористи облике за изражавање прошлог искуства.

Јануар / Фебруар	Везе / Connections	1	- Појашњење логике грађења времена <i>Past Perfect</i> (претпрошло време) у односу на <i>Past Simple</i>. - Вокабулар везан за породичне и пријатељске везе.	Ученик уме да прати хронологију прошлих догађаја у кратком тексту и изрази једноставна осећања.
Март	Куповина / Shopping	1	- Разјашњавање функција модалних глагола за дозволу и дедукцију. - Увежбавање основних фраза за сналажење у продавници (замена артикла, цене).	Ученик уме да упути једноставне молбе и захтеве који се односе на потребе у свакодневним ситуацијама куповине.
Април	Моје здравље / My Health	1	- Утврђивање Првог кондиционала и увођење Другог кондиционала (<i>Conditional 2</i>) кроз структуре за давање савета (нпр. <i>If I were you...</i>).	Ученик уме да разуме једноставне здравствене савете и изрази претпоставку под одређеним условом.

Мај	Природне науке / Sciences <i>(+ Припрема за II писмени)</i>	1	- Механичко увежбавање трпног стања (<i>The Passive</i>) у садашњем и прошлом времену. - Вокабулар везан за лабораторију и експерименте кроз слике.	Ученик препознаје пасивне облике у наставном тексту и уме да повеже неколико исказа у краћи опис научних појава.
Јун	Радни свет / Working world	1	- Увођење основних правила Индиректног говора (<i>Reported speech</i> - изјавне реченице). - Годишња систематизација градива.	Ученик преноси једноставне туђе изјаве о прошлости и препознаје кључне структуре обрађене током школске године.
	УКУПНО:	9 часова		

Немачки језик

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавњу програма и у учењу. У наставку је дат преглед тема, броја часова и предло-га сарджаја које ће наставник прилагођавати условима и потребама рада са ученицима. Садржаји у оквиру тема биће обрађивани у односу на градиво које ученици нису успели да савладају.

Редни број наставне теме	ОСМИ РАЗРЕД	Број часова по теми
	Назив наставне теме	
	Предлог садржаја	
1.	Das Gesprächsthema: „Wo warst du in den Sommerferien?“	2
2.	Lektion 1. b : „Als Au - pair - Mädchen nach Deutschland“	2
3.	Fertigkeitstraining – Hören, Lesen, Schreiben und Sprechen	2
4.	Grammatkübungen (Wh.) – DASS Sätze, die Temporalsätze mit WENN und ALS	2
5.	Lektion 4. a: „Tierschutz“ – Mündliche Übungen	2
6.	Landeskunde: „Kennst du Österreich, Kennst du die Schweiz?“ – Münd. Übungen	2

7.	Leseverstehen – Texte und Nacherzählung	2
8.	Wiederholung des Lernstoffes (Grammatik, Lesen, Schreiben und Spreche	2
9.		
УКУПНО		16

Уџбеник за реализацију програма „Wir 4 (Neu)”,. Klett, 2018.

Осми разред: „Magnet 4.

Аутори Ђорђо Мота и Весна Николовски, издавач: Клет / Klett /, Београд, 2018, уџбеник и радна свеска + ЦД, тип корица меки повез, број страница 100 ИСБН / ISBN /: 978-86-7762-733-1

Математика

Допунска настава из математике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У осмом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	ЛИНЕРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ - реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате;	3
2.	ПРИЗМА И ПИРАМИДА - израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне троугране и шестостране пирамиде;	3
3.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА - нацрта график линеарне функције;	3
4.	СИСТЕМИ ЈЕДНАЧИНА - реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате;	3
УКУПНО		12

Историја

Програм допунске наставе за осми разред

-**Допунска настава** се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком тематских подручја, и за ученике који су изостајали са редовне наставе приликом обраде новог градива.

-Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник оснива одговарајуће групе с којима организује допунски рад. За сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља специфичне облике у савладавању одређених садржаја (индивидуализација наставе- полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим – очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).

-Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе омогућиће се ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Током године планирано је одржавање 9 часова.

Циљеви:

- стицање и развијање знања о положају српског народа у оквиру Југославије.
- стицање и развијање знања о историји Срба после распада Југославије.
- стицање и развијање вештина препознавања историјског простора на карти и повезаности најважнијих појава из прошлости са појавама из садашњости.
- поштовање сопствене државе, неговање националне културе и традиције, као и културе и традиције других народа;
- пружање подршке за улогу одговорних и активних грађана у савременом друштву.

Теме:

Свет између Првог и Другог светског рата

- економске кризе

- грађанске демократије, појава фашизма и нацизма, развој СССР-а
- Међународни односи између два светска рата

Краљевина Југославија

- настанак државе
- доба парламентаризма, диктатура краља Александра, Намесништво

Други светски рат

- Европа и свет у рату
- Априлски рат
- Други светски рат у Југославији и грађански рат

Свет у другој половини XX и почетком XXI века

- Послератни свет, Хладни рат, деколонијализација
- уједињење Европе

Југославија после Другог светског рата

- доба ФНРЈ
- доба СФРЈ
- југословенско друштво
- распад Југославије и обнова државности Србије

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди ком веку и ком историјском периоду припадају важне године из прошлости
- препознаје значење основних појмова из историје цивилизације
- именује најважније појаве, догађаје и личности из историје Европе и света

- зна на којем простору су се одиграле најважније појаве из историје Европе и света
- именује најважније појаве из националне историје
- именује узроке и последице најважнијих појава из прошлости.

Географија

Циљ допунске наставе из географије у осмом разреду је пружање подршке ученицима у савладавању наставних садржаја из регионалне географије Србије, развијању основних географских знања, вештина и способности, као и отклањању потешкоћа у учењу. Допунска настава омогућава ученицима боље разумевање природногеографских и друштвеногеографских одлика Србије, правилно коришћење географске карте и повезивање природних и друштвених процеса у простору.

Допунска настава је намењена:

- ученицима који спорије напредују у усвајању наставних садржаја;
- ученицима који су били одсутни са редовне наставе;
- ученицима којима је потребна додатна помоћ у разумевању и утврђивању градива;
- ученицима који желе да прошире и учврсте своја знања из географије.

Годишњи фонд часова: 8

Планиране области:

1. Природногеографске одлике Србије 4 часа
2. Друштвеногеографске одлике Србије 4 часа

Исходи допунске наставе из географије

1. Природногеографске одлике Србије

Ученик ће бити у стању да:

- показује Србију и њене природне целине на географској карти;
- препознаје основне облике рељефа Србије;
- разликује климатске, хидрографске и биогеографске одлике Србије;
- уочава повезаност природних услова и живота људи;
- развија способност сналажења на географској карти Србије.

2. Друштвеногеографске одлике Србије

Ученик ће бити у стању да:

- описује основне карактеристике становништва Србије;
- разликује привредне делатности и привредне регионе Србије;
- показује веће градове и саобраћајне правце на карти;
- уочава значај природних ресурса за развој привреде;
- развија свест о значају очувања природне и културне баштине Србије.

Биологија

Циљеви допунске наставе

Допунска настава се реализује код ученика:

- имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
- није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
- имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
- из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
- наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;

- из различитих разлога имају велики број изостанака;
- немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области

- Број планираних часова допунске наставе почев од месеца септембра је 9 часова

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања	Носиоци активности
Ћелијски метаболизам и СТЕМ- ћелије	2	-механизам ћелијског метаболизма -аеробни и анаеробни метаболизам -дефиниција и примена стем ћелија	Наставник ученици
Нервни, ендокрини систем и полне жлезде	1	-функције нервног, ендокриног и полног система -подела нервног система -мозак- делови и функције -подела ендокриних жлезда -најважнији хормони и њихова регулација у телу -мушки и женски репродуктивни органи -секундарне полне карактеристике	Наставник ученици
Животни процеси биљака-	1	- шема фотосинтезе -шема ћелијског дисања -појам транспирације -биљни органи -попречни пресек кроз грађу листа -раст и покрети биљака -биљни хормони	Наставник ученици
	2	-најважније болести ендокриног и нервног система	

Поремећаји у раду ендокриног, нервног система и промене у побертету		-дефиниција и подела пубертета -промене и секундарне полне карактеристике -адолесценција -дефиниција , подела и настале промене	Наставник и ученици
Календар жувота и докази еволуције-	2	-подела геолошких ера -дрво живота -систематика и филогенија -Хекел и Дарвин	Наставник и ученици
Промене у току живота, хормонални утицај-	1	-грађа хормона - подела хормона -особине и функције полних хормона -систем позитивне повратне спреге -систем негативне повратне спреге	
Еволуција човека	1	-настанак човека -промене које сусе дешавале у процесу еволуције -еволуција од Ardipithecusa до Homo Sapiensa	

Физика

Допунска настава из физике организује се за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на појединим часовима, ученике који желе да утврде стечено знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво. У осмом разреду планирано је 12 часова допунске наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ - разликује врсте кретања према облику путање и према брзини - зна појмове и величине којима се описује осцилаторно кретање - зна појмове којима се описује таласно кретање - зна шта је звук и карактеристике звука	1
2.	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ - зна шта је светлост и који су извори светлости - зна како се простира светлост - зна да објасни сенку и полусенку - зна да објасни помрачење Сунца и Месеца - зна шта су огледала и врсте огледала	4
3.	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ - разликује врсте наелектрисања, наелектрисана и ненаелектрисана тела - зна како међусобно делују наелектрисана тела - зна шта је елементарно наелектрисање и колико износи - зна појмове и величине којима се описује електрично поље	3

4.	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА - зна шта је електрична струја - зна изворе струје и како их делимо - разликује једносмерну и наизменичну струју - зна шта су проводници а шта изолатори - зна основне појмове и величине, јачину струје, електрични напон и отпорност	4
УКУПНО		12

Хемија

Циљ допунске наставе наставног предмета:

- савладавање образовних стандарда основног нивоа
- постизање основне хемијске писмености.

Задачи :

- ученик треба да стекне знања и вештине захтеване основним нивоом образовних стандарда за основну школу..

Предвиђени начини реализације допунске наставе:

- настава допунске наставе се планира према програму и стандардима ученичких постигнућа за крај обавезног образовања. Бирају се наставне ситуације како би сваки ученик добио појашњење нејасноћа. допунска настава се организује током целе године. У школској години је предвиђено 10 часова допунске наставе.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми
I	Метали, оксиди и хидроксици	1
II	Неметали, оксиди и киселине	1
III	Соли	1

IV	Органска једињења и њихова општа својства	-
V	Угљоводоници	1
VI	Органска једињења са кисеоником	2
VII	Биолошки важна органска једињења	2
VIII	Заштита животне средине и зелена хемија	2
		$\Sigma 10$

НАПОМЕНА: број часова по теми допунске је подложен променама, у зависности од брзине савлађивања градива и потреба ученика.

Припрема за писмену проверу се ради кроз часове утврђивања и посебни часови за то нису неопходни.

Поправљање оцена са писмених провера се ради уколико наставник сматра да је то потребно.

ДОДАТНА НАСТАВА

V разред

Српски језик и књижевност

Организује се за ученике изнад просечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). Ученици се смостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима.

Циљ: Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним законитостима српског језика; да развија читалачке компетенције кроз читање и тумачење књижевних дела, емоционално и фантазијско уживљавање, истраживачко посматрање, естетско доживљавање, критичко мишљење, морално расуђивање и асоцијативно повезивање; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури; да негује љубав према српском језику у књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

Ученик ће бити у стању да објасни и примени:

1. Књижевност, 4 часа

- Одлике књижевних родова
- Мотивска структура лирске песме - уочавање на одабраном примеру
- Појам лирског субјекта и приповедача; уочавање у различитим примерима
- Одлике лирике на конкретном тексту
- Одлике епике на конкретном тексту
- Допунски избор текстова из читанке

2. Језик, 4 часа

- Специфичне врсте именица (збирне именице у служби множине; бројне именице)
- Падежи месних односа (датив- акузатив-локатив)
- Падежни облици у служби прилошких одредби
- Прави и неправи објекат исказан акузативом и генитивом
- Сложен глаголски предикат
- Именски предикат
- Описни придеви који немају компарацију
- Службе придева у реченици
- Личне заменице
- Глаголски вид - двовидски глаголи
- Глаголски род – разликовање повратних глагола

- Слагање субјекта и предиката

3. Језичка култура, 4 часа

-Презент свршених глагола

-Непроменљиве речи, уочавање на тексту

-Препричавање, причање, описивање - уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл).

-Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору

Додатну наставу држаће наставник који предаје у том одељењу. Овакав облик наставе посебно се односи на ученике који раде по ИОП-у 3. Ученици се могу укључити у додатни рад и током школске године, посебно они који су остварили изузетна постигнућа у одређеним областима и активностима које су везане за овај предмет. Додатна настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика, што се највише односи на ученике који се такмиче из српског језика. На редовној настави наставник бира текстове из допунског дела програма, а остала дела ће препоручити ученицима за читање у слободно време, као и делове из језика и језичке културе који су предвиђени за напредни ниво.

Енглески језик

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА V РАЗРЕД

Р. бр.	Наставна тема / Област ДОСХ	Месец	Број часова	Наставни исходи (Ученик је у стању да...) ДОСХ

1.	Истраживање култура и земаља (One world)	Септембар	1	– Самостално прикупи информације и напише кратак извештај о занимљивостима из земаља енглеског говорног подручја; – Течно представи себе и друге у симулираним међународним ситуацијама.
2.	Архитектура и необични домови (Home)	Октобар	1	– Користи проширени лексички фонд за описивање екстеријера и ентеријера необичних грађевина; – Изради мини-пројекат (нацрт/опис) своје куће из снова користећи сложеније просторне предлоге.
3.	Животни стилови и навике широм света (Habits)	Новембар	1	– Упоредљује своју свакодневну рутину са животом вршњака из различитих култура користећи <i>Present Simple</i> и проширене прилоге за учесталост; – Води кратак интервју на тему навика и хобија.

4.	Традиционална храна и култура исхране (Our food)	Децембар	1	– Напише рецепт за традиционално јело користећи специфичан кулинарски вокабулар и количинске изразе; – Симулира напредне конверзацијске ситуације у ресторану (решавање проблема/комплименти кувару).
5.	Олимпијске игре и екстремни спортови (Sport)	Фебруар	1	– Изрази и аргументује своје мишљење о популарним и мање уобичајеним спортовима; – Правилно употребљава сложеније прилоге за начин (<i>Adverbs of manner</i>) за опис спортских вештина.
6.	Историја моде и одржива одећа (Our clothes)	Март	1	– Опише модне трендове кроз време користећи напредно поређење придева; – Учествоје у дебати на тему утицаја одевања на први утисак, користећи <i>Present Continuous</i>.

7.	Музички жанрови кроз историју (Music)	Април	1	– Препозна и опише карактеристике различитих музичких праваца на енглеском језику; – Напише кратку биографију свог омиљеног музичара из прошлости користећи <i>Past Simple</i> глагола <i>to be</i>.
8.	Екстремне временске прилике и екологија (Weather)	Мај	1	– Разуме и користи стручнији вокабулар везан за климатске промене и заштиту животне средине; – Састави кратку временску прогнозу за измишљени део света користећи наратив у прошлом времену.
9.	Моје будуће путовање / Креативна радионица (Weather / Revision)	Јун	1	– Изради и презентује детаљан план за путовање на егзотичну дестинацију користећи структуру <i>be going to</i>; – Креативно примењује стечена знања кроз писање кратке приче или израду дигиталне презентације.
	УКУПНО:		9 часова	

Напомена за реализацију плана додатне наставе: У складу са глобалним планом, теме су повезане са редовним јединицама, али представљају њихову надградњу (нпр. у децембру се кроз тему хране ради пројекат/рецепт, у мају кроз тему времена екологија и заштита средине). Акценат је на пројектном учењу, истраживачком раду и самосталном изражавању ученика. Провера постигнућа се врши кроз евалуацију ученичких радова, презентација и вршњачко оцењивање (peer-assessment).

Немачки језик

1. Mein Profil

Поздрављање;

Представљање себе и других.

Ученик ће бити у стању да:

- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;
- представи себе и другог;
- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих.

Време реализације: септембар

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

- 2. Ich mag das
Изражавање допадања/недопадања

Ученик:

- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;
- тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним средствима.

Време реализације: октобар

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

3. Wir sind der Globus

Разумевање и давање једноставних упутстава и налога

Ученик:

- разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих;
- упућује кратке и једноставне молбе;
- исказе и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин;

- разуме једноставне исказе честитке и одговара на њих;
- упућује једноставне честитке.

Време реализације: новембар

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

4. Meine Schule

Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности

Ученик:

- препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења;
- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места;
- описује жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства;
- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осећањима и осећањима и реагује на њих.

Време реализације: децембар

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

5. Servus und Auf Wiedersehen

Исказивање молбе, захвалности и извињења

Ученик:

- изражава основне потребе, осећања и осећања кратким и једноставним језичким средствима;
- разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих.

Време реализације: јануар

Број часова: 1

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

6. Was brauchst du heute

Исказивање потреба, осећања и осећања

Ученик:

- тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору.
- разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих.

Време реализације: март

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

7. Schon wieder Eintopf

Описивање живих бића, предмета, места и појава

Ученик:

- тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање.

Време реализације: април

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

8. Endlich Sommerferien

Описивање слободних активности

Ученик:

- разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих;
- даје кратка и једноставна упутства и налоге;
- разуме позив и реагује на њега;
- упућује позив на заједничку активност.

Време реализације: мај

Број часова: 2

Извршилац: наставник

Међупредметне компетенције:

- комуникативна компетенција
- компетенција за учење
- у оквиру предмета: српски језик

Математика

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У петом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
--------------------	--	-------------

1.	Природни бројеви и дељивост - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце - одреди и примени НЗС и НЗД - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке	2
2.	Основни геометријски појмови - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом	2

3.	Угао - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор - измери дати угао и нацрта угао задате мере - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно - реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)	2
4.	Разломци - прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја - заокругли број и процени грешку заокругљивања; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину - одреди проценат дате величине - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама - примени аритметичку средину датих бројева - сакупи податке и прикаже их табелом и -кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер	2

5.	Осна симетрија - идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства - конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој	2
6.	Задаци са такмичења	2
УКУПНО		12

Историја

Програм додатне наставе

-За додатни рад опредељују се ученици од 5. До 8. разреда надпросечних способности и посебних интересовања за наставу историје, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих подручја редовне наставе

-Додатни рад- 5. разред заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе историјским изворима, литературом доступном код куће или у библиотеци или на интернету, припремају и излажу своје радове. Знања, умења и вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба посебно стимулисати.

Од 5. до 8. разреда планирано је 25 часова.

Циљеви:

- стицање вештина и знања у раду са историјским изворима (релевантност, анализа, одређивање хронолошког и географског оквира, пристрасност)
- стицање вештина у изради историјских приказа и реферата

Теме:

- Праисторија
- Антика
- Припрема за такмичење

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди контекст у коме је настао историјски извор и контекст о коме говори историјски извор
- издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
- изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности
- изврши селекцију историјских извора
- анализира и процени релевантност историјског извора
- анализира и одреди ближе хронолошко порекло историјског извора
- представи сазнања на различите начине

Географија

Циљ додатне наставе из географије у петом разреду је проширивање и продубљивање знања ученика кроз истраживачки, практични и креативни рад, развијање географских вештина, логичког мишљења и интересовања за природне појаве и процесе. Додатна настава је

намењена ученицима који показују посебно интересовање за географију, постижу боље резултате и желе да прошире своја знања кроз практичне активности, радионице, пројекте и истраживачки рад.

Годишњи фонд часова: 6

1. Васиона

Практичан рад / радионица:

- Израда модела Сунчевог система;
- Квиз „Путујемо кроз Васиону“;
- Истраживање планета и израда панорама;

Исходи:

- ученик разликује небеска тела;
- повезује положај Земље у Сунчевом систему;
- развија интересовање за астрономске појаве

2. Унутрашња грађа Земље

Практичан рад / радионица:

- Израда модела унутрашње грађе Земље од пластелина или стиропора;
- Симулирање вулканске ерупције;
- Истраживачки рад о земљотресима и вулканима;
- Прављење пресека Земље кроз цртеж или 3D модел.

Исходи:

- ученик разликује слојеве Земље;
- објашњава настанак вулкана и земљотреса;
- развија истраживачке способности.

3. Литосфера

Практичан рад / радионица:

- Израда рељефне карте;
- Моделовање планина, равница и долина;
- Истраживање утицаја спољашњих сила на обликовање рељефа.

Исходи:

- ученик препознаје облике рељефа;
- уочава процесе обликовања Земљине површине;
- примењује знања на географској карти.

4. Атмосфера

Практичан рад / радионица:

- Израда мале метеоролошке станице;
- Праћење температуре и падавина;
- Вођење временског календара;
- Израда једноставног барометра или ветроказа;
- Анализа временске прогнозе.

Исходи:

- ученик разликује временске елементе;
- мери и бележи временске појаве;
- уочава значај атмосфере за живот.

5. Хидросфера

Практичан рад / радионица:

- Оглед „Кружење воде у природи“;
- Израда модела речног тока;
- Истраживање загађења вода;
- Прављење едукативног панорама о значају воде.

Исходи:

- ученик описује кружење воде;
- разликује воде на Земљи;
- развија еколошку свест о очувању вода.

6. Биосфера

Практичан рад / радионица:

- Истраживање биљног и животињског света у окружењу;
- Еколошка радионица „Сачувајмо природу“;
- Обележавање еколошких датума.

Исходи:

- ученик уочава повезаност живог света и природе;

- препознаје значај очувања животне средине;
- развија одговоран однос према природи.

Биологија

Додатном наставом треба да буду обухваћени ученици који:

- постижу изузетне резултате у одговарајућим наставним предметима;
- испољавају посебне склоности и интересовања;
- који су на такмичењима и конкурсима постигли запажене резултате;
- који су на тестовима способности идентификовани као даровити;
- који су у процесу стицања знања, умења и вештина испољили креативност.

Циљ:

Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.

Задаци:

- идентификовање даровитих ученика на основу: успеха у школи, интересовања, способности и креативности и на основу резултата на тестовима способности,
- организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика),
- извођење додатне наставе,
- продубљивање постојећих и стицање нових знања у зависности од индивидуалних потреба, интересовања и способности,
- подстицање развоја и испољавање креативних потенцијала личности и усмеравање,
- подстицање развоја самосталности у стицању знања и особљавање за самосталнокоришћење извора информација,
- груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада

- праћење ученика.

Вредновање – начин коришћења резултата вредновања: Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације о раду и напредовању ученика.

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Ћелија - грађа биљне и животињске ћелије, улога ћелијских органела и деоба ћелије	2	Модел биљне ћелије, прављење паноа и модела биљне и животињске ћелије од пластелина
Микроскоп и микроскопирање-трајни микроскопски препарати	1	Упознавање са основним деловима микроскопа, увећањем, израчунавање увећања на основу објектива и окулара, посматрање објеката на сталним микроскопским препаратима
Микроскоп и микроскопирање-привремени микроскопски препарати	2	Прављење привремених микроскопских препарата, посматрање “Живота у капи воде
Органи и органски системи	2	Прављење модела одабраних органа, упознавање са анатомијом и физиологијом, занимљивости
Правилна исхрана	2	Прављење пирамиде исхране, презентације на тему булимије и анорексије

VI разред

Српски језик и књижевност

Организује за ученике изнад просечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). Ученици се смостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима.

Циљ:Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним законитостима српског језика; да развија читалачке компетенције кроз читање и тумачење књижевних дела, емоционално и фантазијско уживљавање, истраживачко посматрање, естетско доживљавање, критичко мишљење, морално расуђивање и асоцијативно повезивање; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури; да негује љубав према српском језику у књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

Ученик ће бити у стању да:

1. Књижевност, 4 часа

- Анализира лирске песме по избору
- Уочава одлика епике на примеру конкретног дела
- Богати реченик (лексичко- семантичке вежбе)
- Стилске вежбе на једноставнијим примерима
- Чита и анализира текстове из изборног програма;
- Користи основне литературе о делима и писцима;
- Разликује приповедача и лирског субјекта од аутора

2. Језик, 4 часа

- Активно учествује у књижевним вечерима и јавним читањима.
- Вежба у правилном изговору и коришћењу речника да би се проверио акценат;
- Зна поделу и карактеристику гласова
Гласови према начину изговора
- Зна специфичне изузетке од гласовних промена
- Објашњава гласовне промене у сложенијим примерима
Начини грађења творбе речи
Граматичке и творбене морфеме
- Разликује граматичку и творбену основа
- Зна придевске заменице - служба у реченици

Глаголски облици

- Одређује гласовне промене у глаголским облицима
- Пише придевске сложеница и полусложенице
- Правилно пише вишечлане називе - употреба великог слова
- Одступања од гласовних промена

3. Језичка култура, 4 часа

- Примењује правописне норме на непознатом тексту
- Пише глаголске облике и примењује правописне норме у вези са глаголским облицима
- Примењује придевске заменице и правописну норму на непознатом тексту
- Уме да напише извештаја
- Проналази и упоређује податке из два непозната дужа текста
- Користи речник, правопис и приручнике
- Издвајање различитих облика изражавања у непознатом тексту

Додатну наставу држаће наставник који предаје у том одељењу. Овакав облик наставе посебно се односи на ученике који раде по ИОП-у 3. Ученици се могу укључити у додатни рад и током школске године, посебно они који су остварили изузетна постигнућа у одређеним областима и активностима које су везане за овај предмет. Додатна настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика, што се највише односи на ученике који се такмиче из српског језика. На редовној настави наставник бира текстове из допунског дела програма, а остала дела ће препоручити ученицима за читање у слободно време, као и делове из језика и језичке културе који су предвиђени за напредни ниво.

Енглески језик

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА VI РАЗРЕД

Фокус је на проширивању лексики, дебатама, пројектном раду и јачању критичког мишљења кроз сложеније језичке структуре.

Р. бр.	Наставна тема / Област	Месец	Број часова	Наставни исходи (Ученик је у стању да...)
1.	Различитост и прихватање тела (Body image)	Септембар	1	– Напредно опише карактеристике људи и аргументује ставове о значају унутрашње лепоте у односу на физички изглед; – Састави кратак есеј/критику на тему медијских утицаја на младе.
2.	Породична стабла и историјске приче (Family life)	Октобар	1	– Напише детаљну причу о занимљивом претку или историјској личности користећи напредне прошло-временске структуре; – Самостално упути сложеније предлоге и савете вршњацима.

3.	Утицај технологије на живот (Screens)	Новембар	1	– Учествоје вођењем дебате ("За и против екрана") користећи језичке моделе за слагање и неслагање; – Анализира и писмено сумира кратак текст о дигиталној писмености.
4.	Мој путопис из снова (Travel)	Децембар	1	– Састави детаљан путопис или планер путовања са прецизним просторним дескрипторима и плановима за будућност; – Течно симулира давање сложених упутстава за кретање кроз непознат град.
5.	Одрживи развој и Зелена планета (Waste)	Фебруар	1	– Креира мини-пројекат или еколошку кампању за школу на енглеском језику; – Користи сложенији вокабулар за изражавање количине, цена и еколошких статистика.
6.	Куће будућности и паметни домови (At home)	Март	1	– Напише визију и опис паметне куће будућности користећи структуре за предвиђање и намеру; – Изрази комплексније захтеве, дозволе и правила понашања у заједничком простору.

7.	Урбано планирање и мегалополиси (City life)	Април	1	– Размени и детаљно образложи мишљење о проблемима модерних градова (гужве, загађење) у односу на предности културног живота; – Опише савршен град из маште користећи напредно поређење.
8.	Медицина кроз историју и прва помоћ (Health)	Мај	1	– Напредно дискутује о здравим навикама, менталном здрављу младих и превенцији болести; – Разуме и изнесе детаљне савете и упутства у вези са пружањем помоћи или здравом исхраном.

9.	Креативни портфолио и презентација (Revision)	Јун	1	– Самостално презентује истраживачки рад или пројекат израђен током године; – Слободно користи синтаксичке структуре 6. разреда у сложенијем усменом и писаном изражавању.
	УКУПНО:		9 часова	

Немачки језик

1. Das ist meine Familie

Тема: породица, занимања, кућни љубимци.

Исход: Ученик формулише присвојне заменице; именице на -in.

Време реализације: септембар, октобар.

Број часова: 2.

2. Wir haben sturmfrei

Тема: просторије у кући, кућни послови, намештај.

Исход: Ученик формулише кратке реченице на тему куће и покућства, користи правилне глаголе, користи прилоге за место.

Време реализације: новембар, децембар.

Број часова: 2.

3. So ist mein Tag

Тема: јутарња рутина, ток дана, време на сату.

Исход: Ученик формулише дуге реченице на тему тока дана.

Време реализације: јануар, фебруар.

Број часова: 2.

4. Wir fahren nach Berlin

Тема: превозна средства, опис пута, оријентација.

Исход: Ученик описује пут користећи глаголе кретања.

Време реализације: март, април.

Број часова: 2.

5. Ich habe Geburtstag

Тема: позивнице, одећа, честитке.

Исход: Ученик наводи комаде одеће и учи како да напише позивницу за славље.

Време реализације: мај.

Број часова: 1.

6. Endlich Ferien

Тема: датум, време, годишња доба, распуст.

Исход: Ученик разговара о терминима, успоменама са распуста, активностима у слободно време.

Време реализације: јун.

Број часова: 2.

Укупан број часова додатне наставе из немачког језика: 11.

Математика

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У шестом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
--------------------	---	-------------

1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); - одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;	2
2.	ТРОУГАО - класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; - конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; - уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; - утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; - конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); - примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; - сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; - одреди центар описане и уписане кружнице троугла; примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима	2

3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); - одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; - израчуна вредност једноставнијег бројевог израза и реши јед- ноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;	2
4.	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА - израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост	2
5.	Задаци са такмичења	4
УКУПНО		12

Историја

Програм додатне наставе

-За додатни рад опредељују се ученици од 5. До 8. разреда надпросечних способности и посебних интересовања за наставу историје, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих подручја редовне наставе

-Додатни рад- 6. разред заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе историјским изворима, литературом доступном код куће или у библиотеци или на интернету, припремају и излажу своје радове. Знања, умења и

вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба посебно стимулисати.

Од 5. до 8. разреда планирано је 25 часова.

Циљеви:

- стицање вештина и знања у раду са историјским изворима (релевантност, анализа, одређивање хронолошког и географског оквира, пристрасност)
- стицање вештина у изради историјских приказа и реферата

Теме:

- Историја Европе и света у Средњем веку
- Историја Европе и света у Новом веку
- Национална историја – Средњи век
- Национална историја – под страном влашћу
- Припрема за такмичење

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди контекст у коме је настао историјски извор и контекст о коме говори историјски извор
- издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
- изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности
- изврши селекцију историјских извора
- анализира и процени релевантност историјског извора
- представи сазнања на различите начине.

Географија

Циљ додатне наставе из географије у шестом разреду је проширивање и продубљивање знања ученика кроз истраживачки, практични и креативни рад, развијање географских вештина, критичког мишљења и способности примене знања у свакодневном животу. Додатна настава је намењена ученицима који показују посебно интересовање за географију, постижу боље резултате и желе да своја знања прошире кроз радионице, пројекте, теренски рад и различите облике практичних активности.

Годишњи фонд часова: 8

1. Картографија

Практичан рад / радионица:

- Оријентација у школском дворишту помоћу компаса;
- Географски квиз „Пронађи на карти“.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- користи карту, легенду и размер;
- примењује основне начине оријентације;
- самостално проналази географске објекте на карти;
- развија картографске вештине и просторну оријентацију.

2. Становништво

Практичан рад / радионица:

- Израда графикона о броју становника;
- Израда паноа о најмногољуднијим државама света.

Исходи :

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава основне карактеристике становништва;
- тумачи једноставне статистичке податке;
- уочава разлике у густини насељености;
- развија толеранцију и разумевање различитих култура.

3. Насеља

Практичан рад / радионица:

- Поређење градског и сеоског насеља;
- Истраживање развоја насеља у завичају;
- Фотографисање и анализа локалних насеља;

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- разликује типове насеља;
- уочава функције насеља;
- повезује развој насеља са природним условима;
- развија способност посматрања и анализе простора.

4. Привреда- одржив развој

Практичан рад / радионица:

- РЕЦИКЛАЖА

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- уочава значај природних ресурса;
- развија предузимљивост и практична знања.
- уочава значај одрживог развоја и рециклаже

5. Политичка географија

Практичан рад / радионица:

- Квиз државе – заставе – главни градови;
- Радионица „Путовање кроз државе света“;
- Презентација о различитим државама.

Исходи:

Ученик:

- показује државе и главне градове на карти;
- разликује основне политичко-географске појмове;
- развија географску писменост;
- примењује знања у раду са картом.

6. Регионална географија

Практичан рад / радионица:

- Израда туристичког водича;
- Презентација природних и културних знаменитости;
- Географска радионица „Упознајмо свет“;
- Израда наставних средстава

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје природне и друштвене одлике региона;
- уочава сличности и разлике међу регионима;
- користи географску карту у представљању региона;
- развија истраживачки и тимски рад.

Биологија

Додатном наставом треба да буду обухваћени ученици који:

- постижу изузетне резултате у одговарајућим наставним предметима;
- испољавају посебне склоности и интересовања;
- који су на такмичењима и конкурсима постигли запажене резултате;
- који су на тестовима способности идентификовани као даровити;
- који су у процесу стицања знања, умења и вештина испољили креативност.

Циљ: Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.

Задаци:

- идентификовање даровитих ученика на основу: успеха у школи, интересовања, способности и креативности и на основу резултата на тестовима способности,
- организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика),
- извођење додатне наставе,
- продубљивање постојећих и стицање нових знања у зависности од индивидуалних потреба, интересовања и способности,
- подстицање развоја и испољавање креативних потенцијала личности и усмеравање,
- подстицање развоја самосталности у стицању знања и особљавање за самосталнокоришћење извора информација,
- груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада
- праћење ученика.

Вредновање – начин коришћења резултата вредновања: Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације о раду и напредовању ученика.

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Ћелија - грађа биљне и животињске ћелије, улога ћелијских органела и деоба ћелије	2	Модел биљне ћелије, микроскопирање, микрокопски препарати, панои, цртежи
Царство биљака - биљни органи, основни животни процеси,	2	Извођење вежби којима се доказује дисање и транспирација код биљака, коришћење хербаријума, повезивање садржаја са знањем из природе и друштва
Царство животиња - бескичмењаци и кичмењаци, основна грађа, животни процеси, разноврсност	2	Коришћење љуштура за упознавање мекушаца и инсектаријума за упознавање основних врста инсеката, презентације, панои, повезивање садржаја са знањем из географије и физике

Разноврсност и структура екосистема; последице загађивања животне средине - основни еколошки појмови, типови копнених и водених екосистема	3	Решавање задатака који се односе на густину популације, састављање ланаца исхране, панои, повезивање са знањем из хемије, географије и физике
--	---	---

Физика

Додатна настава из физике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У шестом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	КРЕТАЊЕ - одређује средњу брзину тела - разуме релативност кретања - усваја појам релативне брзине - зна како кретање референтног тела утиче на релативну брзину тела	3

2.	Сила - разуме како сила утиче на еластично истезање опруге - зна да одреди дужину недеформисане опруге када се истеже различитим силама	1
3.	МЕРЕЊЕ - правилно приказује резултат мерења са апсолутном грешком - усваја појм значајне цифре код апсолутне грешке мерења	1
4.	МАСА И ГУСТИНА - усваја појам средње густине - разуме пливање и тоњење тела	1
5.	ПРИТИСАК - разуме рад хидрауличне машине - хидростатички притисак одређује као количник тежине течности и површине на коју делије	1
6.	Задаци са такмичења	5
УКУПНО		12

VII разред

Српски језик и књижевност

ДОДАТНИ РАД организује за ученике изнад просечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима.

Циљ:Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним законитостима српског језика; да развија читалачке компетенције кроз читање и тумачење књижевних дела, емоционално и фантазијско уживљавање, истраживачко посматрање, естетско доживљавање, критичко мишљење, морално расуђивање и асоцијативно повезивање; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури; да негује љубав према српском језику у књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

Ученик ће бити у стању да:

ЈЕЗИК, 4 часа

- Разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
- Одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима;
- Уочи делове именичке синтагме;
- Разликује граматички и логички субјекат;
- Разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да;
- Препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама.

КЊИЖЕВНОСТ, 4 часа

- Идентификује врсте зависних реченица;
- Искаже реченични члан речју, предлошко - падежном конструкцијом , синтагмом и реченицом;
- Примени основна правила конгруенције у реченици;
- Доследно примени правописну норму;
- Разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;
- Истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- Чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом;
- Тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности)

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА, 4 часа

- Идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију;
- Анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;
- Уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;
- Разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела;
- Говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;
- Напише једноставан аргументативни текст позивајући се на чињенице;

Додатну наставу држаће наставник који предаје у том одељењу. Овакав облик наставе посебно се односи на ученике који раде по ИОП-у 3. Ученици се могу укључити у додатни рад и током школске године, посебно они који су остварили изузетна постигнућа у одређеним областима и активностима које су везане за овај предмет.

Додатна настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика, што се највише односи на ученике који се такмиче из српског језика и књижевности. На редовној настави наставник бира текстове из допунског дела програма, а остала дела ће препоручити ученицима за читање у слободно време, као и делове из језика и језичке културе који су предвиђени за напредни ниво.

Енглески језик

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ЗА VII РАЗРЕД

Наставни предмет: Енглески језик

Укупан фонд часова: 9 часова годишње (1 час месечно)

Месец	Наставна тема / Модул	Фонд часова	Оперативни садржаји и активности (Додатна настава)	Наставни исходи (Напредни ниво)
Септембар	Introduction	1	- Анализа комплексне употребе <i>Present</i> и <i>Past</i> времена. - Увођење неодређених заменица у сложенијим реченичним конструкцијама.	Ученик уме самостално да опише историјски догађај или личност у неколико повезаних и сложенијих исказа из прошлости.

Октобар	1. My life	1	- Проучавање глагола стања (<i>Stative verbs</i>) који мењају значење у зависности од аспекта. - Писање стилски богатог блог поста/и-мејла о посебним приликама.	Ученик уме да упути и прихвати предлоге и савете користећи напредне ситуационе и дипломатске комуникационе моделе.
Новембар	2. My people	1	- Напредни рад на кохезији прошлости кроз комбинацију <i>Past Simple</i> и <i>Past Continuous</i> времена. - Креирање дефинисаних и недефинисаних односних реченица (<i>Relative clauses</i>).	Ученик уме течно да изрази мишљење, слагање или неслагање уз детаљно и аргументовано образложење друштвених односа и осећања.
Децембар	3. School	1	- Проширење модалних глагола (<i>should, can, have to, must, mustn't</i>) изван базног значења. - Анализа напредних подкаста и састављање формалног захтева/мејла.	Ученик успешно разуме сложеније аутентичне аудио и текстуалне записе који се односе на школске системе и правила.

Јануар / Фебруар	4. Jobs for all	1	- Истраживање нијанси изражавања будућности уз помоћ <i>be going to, will, Present Continuous</i> и фраза за хронолошко време. - Симулација интервјуа за посао.	Ученик уме спонтано да води дијалог о плановима, намерама и предвиђањима за будућност користећи богат и прецизан вокабулар занимања.
Март	5. Technology	1	- Проширење Првог кондиционала увођењем условних везника уместо <i>if</i> (нпр. <i>unless, as long as</i>). - Изражавање степена сигурности у будућности (<i>will, may, might</i>).	Ученик уме самостално да пружи комплексна упутства, налоге и инструкције у вези са развојем савремене технологије.
Април	6. Survival	1	- Детаљно нијансирање избора између <i>Present Perfect</i> и <i>Past Simple</i> времена. - Анализа дужих интервјуа са екстремним спортистима и опис комплексних слика.	Ученик уме да користи широк спектар језичких средстава за опис способности, умећа и несвакидашњих искустава преживљавања.

Мај	7. It's so hot!	1	- Аутономна употреба времена <i>Present Perfect</i> са прилозима <i>just, already, yet, for, since</i> у дужим текстовима. - Писање детаљног извештаја или чланка о временским непогодама.	Ученик са високим степеном тачности и ликовно-лексичког израза пише ауторске чланке и дескриптивне приче на основу визуелног стимулуса.
Јун	8. Works of art	1	- Трансформација реченица из актива у пасив кроз <i>Present</i> и <i>Past Simple Passive</i> у контексту књижевности и уметности. - Писање критичког онлајн приказа књиге/филма.	Ученик користи пасивне структуре природно, изражава естетске ставове, сумњу или неверицу и користи језик на нивоу самосталног корисника.
	УКУПНО:	9 часова		

Напомене за Школски програм (Пратећи елементи плана):

- **Стандарди постигнућа:** План је првенствено оријентисан ка остваривању стандарда са **Напредног нивоа** (из области Слушање, Читање, Говор и Писање) из званичног програма наставе и учења за седми разред.
- **Процена и провера постигнућа:** Тежиште је на формативном вредновању комплексних продуката рада: оцењивање аргументације у дебатама, евалуација есеја, блог постова и онлајн приказа, као и кроз праћење самосталности у пројектним задацима и презентацијама.

- **Међупредметне компетенције и корелација:** Кроз напредне теме развијају се компетенције за целоживотно учење, дигитална писменост и критичко мишљење. Успоставља се снажна корелација са Српским језиком (стилистика и синтакса), Историјом, Ликовном и Музичком културом (модул о уметности), Грађанским васпитањем и Информатиком.

Немачки језик

1. Meine Erlebnisse

Тема: Imperativ bei starken Verben; Personalpronomen im Dativ.

Исход: Ученик формулише сложена упутства и наређења; користи мање фреквентне глаголе који траже допуну у виду личне заменице у дативу.

Време реализације: септембар.

Број часова: 2.

2. Perfekt mit „haben“ bei schwachen Verben

Исход: Ученик формулише дуже реченице у прошлом времену користећи правилне глаголе.

Време реализације: октобар.

Број часова: 2.

3. Perfekt mit „haben“ bei starken Verben

Исход: Ученик формулише дуже реченице у прошлом времену користећи неправилне глаголе.

Време реализације: новембар.

Број часова: 2.

4. Komparativ mit „als“; Perfekt mit „sein“

Исход: Ученик на нивоу пореди ствари/бића/појаве и сл.; говори у прошлом времену користећи глаголе кретања.

Време реализације: децембар.

Број часова: 2.

5. Nebensätze mit „dass“

Исход: Ученик преноси речи и мишљење сложенијег типа трећих особа као и своја мишљења, ставове и сл.

Време реализације: јануар.

Број часова: 1.

6. Meine Welt, deine Welt – Adjektiv nach ein/eine/kein/keine

Исход: Ученик описује људе/догађаје и сл. користећи адекватне придевске наставке и сложене језичке конструкције.

Време реализације: фебруар.

Број часова: 2.

7. Die Verben „stehen/liegen/sitzen/hängen“

Исход: Ученик описује где се неко или нешто налази применом одговарајућих глагола, локалних предлога и падежа у мање фреквентним синтагмама.

Време реализације: март.

Број часова: 2.

8. Die Verben „legen, stellen, hängen, setzen“

Исход: Ученик саопштава где нешто оставља/спушта/одлаже применом одговарајућих глагола, локалних предлога и падежа у сложеним реченицама.

Време реализације: април.

Број часова: 2.

9. Adjektiv nach der/die/das

Исход: Ученик описује људе/догађаје и сл. користећи адекватне придевске наставке.

Време реализације: мај.

Број часова: 2.

10. Reflexive Verben; Sätze mit „weil“

Исход: Ученик говори и описује своје хигијенске навике користећи одговарајуће повратне глаголе.

Време реализације: јун.

Број часова: 2.

Математика

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У седмом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да:	БРОЈ ЧАСОВА
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ - израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност јед- ноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолут- ну грешку; - нацрта график функције $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; - примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	2

2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА - примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;	2
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - трансформише збир, разлику и производ полинома; - примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - примени трансформације полинома на решавање једначина;	2
4.	МНОГОУГАО - примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - израчуна површину многоугла користећи обрасце или разло- живу једнакост; - конструише ортоцентар и тежиште троугла; - примени ставове подударности при доказивању једноставни- јих тврђења и у конструктивним задацима;	2
5.	КРУГ - примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом;	2
6.	Задаци са такмичења	2
УКУПНО		12

Историја

Програм додатне наставе

-За додатни рад опредељују се ученици од 5. До 8. разреда надпросечних способности и посебних интересовања за наставу историје, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих подручја редовне наставе

-Циљ додатне наставе:додатни рад за 7. разред је заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе историјским изворима, литературом доступном код куће или у библиотеци или на интернету, припремају и излажу своје радове. Знања, умења и вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба посебно стимулисати.

Од 5. до 8. разреда планирано је 25 часова.

Циљеви:

- стицање вештина и знања у раду са историјским изворима (релевантност, анализа, одређивање хронолошког и географског оквира, пристрасност)
- стицање вештина у изради историјских приказа и реферата

Теме:

- Историја Европе и света у Новом веку
- Историја Европе и света и Савремено доба
- Национална историја – под страном влашћу
- Припрема за такмичење

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди контекст у коме је настао историјски извор и контекст о коме говори историјски извор
- издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
- изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности
- изврши селекцију историјских извора
- анализира и процени релевантност историјског извора
- анализира и одреди ближе хронолошко порекло историјског извора
- прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним знањем
- представи сазнања на различите начине

Географија

Циљ додатне наставе из географије у седмом разреду је проширивање и продубљивање знања ученика из регионалне географије света кроз истраживачки, практични и креативни рад. Настава је усмерена на развијање географских вештина, критичког мишљења, самосталног истраживања и примене знања кроз израду наставних средстава, квизова, презентација, паноа, практичних радова и занимљивих географских садржаја о континентима и регионима света.

Додатна настава је намењена:

- ученицима који показују посебно интересовање за географију;
- ученицима који се припремају за школска, општинска и републичка такмичења;
- ученицима који желе да прошире и продубе своја знања;
- ученицима који показују способност за истраживачки и самостални рад.

Годишњи фонд часова: 8

1. Регионална географија Европе

Практичан рад / радионица:

- Израда квиза „Упознај Европу“;
- Израда туристичког водича европских држава;
- Истраживање европских знаменитости и занимљивости;
- Радионица „Европске државе и симболи“.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- анализира природне и друштвене одлике Европе;
- повезује природне ресурсе и развој привреде;
- самостално користи географску карту;
- развија такмичарски и истраживачки дух.

2. Регионална географија Азије

Практичан рад / радионица:

- Израда презентације о народима и религијама Азије;
- Географски квиз „Тајне Азије“;
- Истраживање природних рекорда Азије;
- Израда панорама о културама и цивилизацијама;

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- уочава природне и друштвене специфичности Азије;
- анализира повезаност климе, становништва и привреде;
- развија способност презентације и истраживања;
- примењује знања у решавању географских задатака.

3. Регионална географија Африке

Практичан рад / радионица:

- Истраживање животињског света Африке;
- Квиз „Африка – континент контраста“;
- Анализа проблема глади, воде и развоја.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје природне регионе Африке;
- уочава услове живота становништва;
- развија еколошку и хуманистичку свест;
- повезује природне услове и привредни развој.

4. Регионална географија Северне Америке

Практичан рад / радионица:

- Истраживање старих цивилизација Маје и Астеци
- Квиз „Занимљивости Северне Америке“;
- Презентација великих градова;

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- анализира природне и друштвене одлике Северне Америке;
- разликује привредне регионе;
- примењује географска знања у истраживачком раду;
- развија вештину рада са различитим изворима података.

5. Регионална географија Јужне Америке**Практичан рад / радионица:**

- Истраживање културе и музике Јужне Америке;
- Израда панорама о Андима и Амазону;
- Анализа старе цивилизације Инка

Исходи:

Ученик:

- уочава природне специфичности Јужне Америке;
- повезује природне услове и живот становништва;
- развија свест о значају очувања прашума;
- користи карту и географске изворе у истраживању.

6. Регионална географија Аустралије**Практичан рад / радионица:**

- Истраживање ендемских животиња;
- Израда туристичког плаката Аустралије;
- Израда паноа о Океанији.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје специфичности Аустралије и Океаније;
- анализира природне и друштвене одлике;
- развија истраживачке способности;
- самостално представља географске садржаје.

7. Поларне области

Практичан рад / радионица:

- Истраживање живота у екстремним условима;
- Квиз „Арктик и Антарктик“;
- Анализа климатских промена;
- Израда едукативног паноа о очувању поларних области.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава природне одлике поларних области;
- уочава последице климатских промена;
- развија еколошку свест;
- повезује природне процесе и услове живота.

8. Систематизација и припрема за такмичења

Практичан рад / радионица:

- Решавање такмичарских задатака;
- Географски квизови и асоцијације;
- Рад са неким картама;
- Израда географских презентација;
- Тимски истраживачки пројекти.

Исходи:

Ученикће бити у стању да:

- примењује стечена географска знања у различитим ситуацијама;
- самостално решава географске задатке;
- развија такмичарски дух и самопоуздање;
- успешно користи географску карту и различите изворе информација.

Биологија

Додатном наставом треба да буду обухваћени ученици који:

- постижу изузетне резултате у одговарајућим наставним предметима;
- испољавају посебне склоности и интересовања;
- који су на такмичењима и конкурсима постигли запажене резултате;
- који су на тестовима способности идентификовани као даровити;
- који су у процесу стицања знања, умења и вештина испољили креативност.

Циљ: Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и

темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.

Задаци:

- идентификовање даровитих ученика на основу: успеха у школи, интересовања, способности и креативности и на основу резултата на тестовима способности,
- организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика),
- извођење додатне наставе,
- продубљивање постојећих и стицање нових знања у зависности од индивидуалних потреба, интересовања и способности,
- подстицање развоја и испољавање креативних потенцијала личности и усмеравање,
- подстицање развоја самосталности у стицању знања и особљавање за самосталнокоришћење извора информација,
- груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада
- праћење ученика.

Вредновање – начин коришћења резултата вредновања: Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације о раду и напредовању ученика.

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
Грађа ћелије	2	- утврђивање основне ћелијске организације -разлике између биљне и животињске ћелије -делови ћелије -грађа цитоплазме -грађа и функције органела -ћелијски метаболизам -грађа днк молекула
Деоба ћелије	2	-целијска деоба -целијски циклус(подела)

		-интерфаза -репликација молекула днк -одлике фаза митозе -подела мејозе -телесне и полне ћелије -кариотип и кариограм
Наследне болести	2	-подела наследних болести према механизму настанка -број хромозома у телесним и полним ћелијама -грађа хромозома -тризومیје и монозومیје -основне одлике Даун синдрома и хемофилије -механизам настанка албинизма
Животни процеси и размножавање биљака	1	-шема фотосинтезе -шема ћелијског дисања -појам транспирације -биљни органи -попречни пресек кроз грађу листа -раст и покрети биљака
Разноврсност у царству животиња-	1	-подела животињског царства - основне карактеристике бескичмењака -подела бескичмењака - класе кичмењака -хорда и кичменица -телесни региони
Вируси и вакцине	1	-граађа вируса -вирусне болести -имунитет -вакцине

Физика

Додатна настава из физике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У седмом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	СИЛА И КРЕТАЊЕ - примењује Други Њутнов закон код равномерно променљивог праволинијског кретања - зна графички да прикаже зависност убрзања од времена и силе од времена на основу зависности брзине од времена - примењује геометријски метод да на основу графика зависности брзине од времена одреди пређени пут	3
2.	КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ - примењује везу брзине и пута при слободном паду, хицу наниже и хицу навише - одређује брзину и пут на основу коефицијента трења	1

3.	РАВНОТЕЖА ТЕЛА - примењује момент силе на полугу са три и више сила - примењује Архимедов закон	1
4.	МЕХАНИЧКИ РАД, ЕНЕРГИЈА И СНАГА - разуме закон одржања механичке енергије - повезује рад и промену механичке енергије тела	1
5.	ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ - разуме појам топлотне равнотеже - одређује температуру мешавине (равнотежну температуру)	1
6.	Задаци са такмичења	5
УКУПНО		12

Хемија

Циљ додатне наставе јесте развој склоности ученика и њихових способности за хемију и природне науке уопште .

Облици рада у додатној настави су различити: пројекти ученика, истраживачки радови, прављење наставних средстава, предавања, проблемски задаци (теоријски и експериментални) и њихово решавање, припрема ученика за такмичења из хемије, квизови знања, презентације ученика. Теме које се обрађују прате наставни програм. Могуће је додати наставне садржаје у зависности од интересовања ученика. Такође је могуће повезивања наставних садржаја са биологијом и физиком. У школској години предвиђена су 4 часова додатне наставе из хемије

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми
I	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	-
II	Хемијска лабораторија	-
III	Атоми и хемијски елементи	-
IV	Молекули елемената и једињења. Јони и јонска једињења	1
V	Хомогене и хетерогене смеше	-
VI	Хемијске једначине и хемијске реакције	1
VII	Израчунавања у хемији	1
VIII	Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли	1
		$\Sigma 4$

VIII разред

Српски језик и књижевност

ДОДАТНА НАСТАВА организује се за ученике изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). Ученици се смостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима.

Циљ:Оспособљавање ученика да правилно користи српски језик у говору и писању тако што ће овладати основним законитостима српског језика; да развија читалачке компетенције кроз читање и тумачење књижевних дела, емоционално и фантазијско уживљавање, истраживачко посматрање, естетско доживљавање, критичко мишљење, морално расуђивање и асоцијативно повезивање; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури; да негује љубав према српском језику у књижевности који су важни чиниоци за изградњу националне културе и идентитета.

Ученик ће бити у стању да:

1. К Њ И Ж Е В Н О С Т, 6 часова

- Истакне одлике књижевних родова
- Уочи мотивску структуру лирске песме - уочавање на одабраном примеру
- Објасни појам лирског субјекта и приповедача; уочавање у различитим примерима
- Препозна одлике лирике на конкретном тексту
- Препозна одлике епике на конкретном тексту
- Познаје допунски избор текстова из читанке

2. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК, 3 часа

- Детаљно обрађује лекције из историје језика
- Повезује раније стечена знања о врстама речи и њиховом повезивању у више синтаксичке јединице
- Истакне напоредне односе међу независним предикатским реченицама
- Уме да прошири знање о зависносној реченици, њеној служби и интерпункцији
- Самостално систематизује и проширује знање о значењу и употреби падежа
- Утврђује и проширује знање о гласовима, гласовним променама и њиховој улози у творби речи

3. ПРАВОПИС И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА, 3 часа

- Примењује правилно писање придевских сложеница и полусложеница
- Познаје правила писања вишечланих назива - употреба великог слова
- Разликује описивање - портрет, пејзаж
- Примењује научене правописне норме на непознатом тексту
- Примењује правилну употребу падежа - уочава падежне конструкције у којима се често грешу у средствима јавног информисања

Додатну наставу држаће наставник који предаје у том одељењу. Овакав облик наставе посебно се односи на ученике који раде по ИОП-у 3. Ученици се могу укључити у додатни рад и током школске године, посебно они који су остварили изузетна постигнућа у одређеним областима и активностима које су везане за овај предмет. Додатна настава прати план редовне наставе уз одређена одступања и у зависности од потреба ученика, што се највише односи на ученике који се такмиче из српског језика. На редовној настави наставник бира текстове из допунског дела програма, а остала дела ће препоручити ученицима за читање у слободно време, као и делове из језика и језичке културе који су предвиђени за напредни ниво.

Енглески језик

2. ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ЗА VIII РАЗРЕД

(Продубљивање садржаја, језичка продукција и припрема за напредни ниво – Напредни ниво)

Месец	Наставна тема / Модул	Фонд часова	Оперативни садржаји и активности (Додатна настава)	Наставни исходи (Остваривање напредног нивоа)
Септембар	Увод / Introduction	1	- Компликованији контрасти прошлих и садашњих времена у дужим наративним текстовима. - Напредна употреба дефинисаних односних реченица.	Ученик самостално повезује сложеније информације и описује појаве, радње и историјске догађаје у прошлости.

Октобар	Медији / The Media	1	- Проучавање и писање реченица са <i>non-defining relative clauses</i>. - Дискусија на основу подкаста о јунацима друштвених мрежа и проналазачима.	Ученик уме течно да тражи и саопшти мишљење, изрази слагање/неслагање и изнесе шира образложења о утицају медија.
Новембар	Друштво / Society	1	- Разликовање субјекатских и објекатских питања (<i>Subject/Object questions</i>). - Напредно писање кратког чланка или вести на тему "Злочин и казна".	Ученик може самостално да води интервју постављајући комплексна питања и потпитања, повезујући исказе у целину.
Децембар	Укус / Taste (+ Напредна припрема)	1	- Стилски напредни контраст избора између <i>Present Perfect</i> и <i>Past Simple</i>. - Писање текстуално богате рецензије ресторана уз напредне придеве.	Ученик уме детаљно да опише и објасни кулинарске афинитете и критички процени квалитет услуге и производа.

Јануар / Фебруар	Везе / Connections	1	- Системска анализа употребе <i>Past Perfect</i> времена за нијансирање претпрошлости. - Аудио-визуелна анализа сложенијих дијалога тинејџера из разних делова света.	Ученик уме аргументовано да искаже, упореди и образложи комплексна осећања, жеље, интересовања и породичне односе.
Март	Куповина / Shopping	1	- Детаљно проучавање модала за логичко закључивање/дедукцију у садашњости (<i>must, can't, might</i>). - Писање формалног и-мејла жалбе/рекламације купљеног производа.	Ученик успешно користи ситуационо прикладне комуникационе моделе за решавање проблема и замену артикала у пословном контексту.
Април	Моје здравље / My Health	1	- Комплексна употреба Другог кондиционала за хипотетичке ситуације. - Дискусија на енглеском језику о опасним животињама Аустралије и екологији.	Ученик са лакоћом саопштава планове, намере и прецизна хипотетичка предвиђања у вези са здрављем и околином.

Мај	Природне науке / Sciences (+ <i>Напредна припрема</i>)	1	- Истраживање каузативних пасивних конструкција (<i>have/get something done</i>). - Креирање ауторског научног/информативног флајера о значајним проналасцима.	Ученик самостално повезује напредне стручне исказе у текст којим се пореде, анализирају и описују научни експерименти.
Јун	Радни свет / Working world	1	- Трансформација изјава и питања у индиректни говор (<i>Reported speech + reported questions</i>). - Симулација напредног разговора за посао.	Ученик демонстрира способност преношења туђих мисли и питања у прошлости и успешно учествује у симулираном интервјуу за каријеру.
	УКУПНО:	9 часова		

Пратећи елементи планова за уношење у Школски програм:

- **Процена и провера постигнућа:** За допунску наставу процена се врши путем праћења напретка након писмених задатака, усмене провере основних фраза и задатака у радној свесци. За **додатну наставу** тежиште је на сложенијим продуктима: вредновање квалитета написаних чланака/рецензија, праћење успешности у дебатама и симулацијама интервјуа.

- **Међупредметне компетенције и корелација:** Кроз оба плана остварује се континуирана међупредметна веза са Матерњим језиком (синтакса и стилистика). Додатно, у зависности од модула, планови се прожимају са Информатиком (модул Медији), Историјом и Познавањем друштва (Друштво, Радни свет), Биологијом (Здравље) као и Хемијом и Физиком (модул Природне науке).

Немачки језик

1. Mein Körper und meine Gesundheit – Perfekt

Исход: Ученик прави сложене реченице у прошлом времену, разуме сложене исказе у прошлом времену.

Време реализације: септембар.

Број часова: 2.

2. Pronomen im Nominativ und Dativ; Modalverben im Präteritum

Исход: Ученик користи одговарајуће личне заменице у сложеним реченицама и у одговарајућем падежу; прича о томе шта је хтео/желео/могао...

Време реализације: октобар.

Број часова: 2.

3. Temporale Präpositionen

Исход: Ученик користи одговарајуће темпоралне предлоге како би исказао темпорални однос између дешавања на вишем нивоу.

Време реализације: новембар.

Број часова: 2.

4. Konjunktionen „deshalb/deswegen“

Исход: Ученик разуме компликоване узрочно-последичне везе; формулише сложене реченице у којима наводи последицу неке сложеније радње/дешавања и сл.

Време реализације: децембар.

Број часова: 2.

5. Servus und Auf Wiedersehen – Temporale Nebensätze

Исход: Ученик разуме компликоване темпоралне односе између догађаја; формулише проширене реченице користећи адекватне темпоралне везнике.

Време реализације: јануар.

Број часова: 1.

6. Temporale Nebensätze

Исход: Ученик разуме темпоралне односе између више паралелних догађаја; формулише реченице користећи како фреквентне тако и ретке темпоралне везнике.

Време реализације: март.

Број часова: 2.

7. Nebensätze mit denn/deshalb/deswegen; könnte/würde + Infinitiv

Исход: Ученик разуме сложене узрочно-последичне везе; формулише сложене реченице у којима наводи последицу неке радње/дешавања и сл; формулише жеље и предлоге користећи облике конјунктива.

Време реализације: април.

Број часова: 2.

8. Nebensätze mit „obwohl“ und „trotzdem“

Ученик разуме концесивне компликоване исказе и формулише проширене реченице.

Време реализације: Мај.

Број часова: 2

Математика

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У осмом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ / ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	СЛИЧНОСТ - примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту;	2

2.	ЛИНЕРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ - реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; - реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате;	2
3.	ПРИЗМА И ПИРАМИДА - израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде;	2
4.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА - нацрта и анализира график линеарне функције	2
5.	СИСТЕМИ ЈЕДНАЧИНА - реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; - реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате	2
6.	Задаци са такмичења	2
УКУПНО		12

Историја

Програм додатне наставе

-За додатни рад опредељују се ученици од 5. До 8. разреда надпросечних способности и посебних интересовања за наставу историје, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих подручја редовне наставе

-Додатни рад- 8. разред заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе историјским изворима, литературом доступном код куће или у библиотеци или на интернету, припремају и излажу своје радове. Знања, умења и вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба посебно стимулисати.

Циљеви:

- стицање вештина и знања у раду са историјским изворима (релевантност, анализа, одређивање хронолошког и географског оквира, пристрасност)
- стицање вештина у изради историјских приказа и реферата

Теме:

- Историја Европе и света и Савремено доба
- Национална историја – под страном влашћу
- Припрема за такмичење

Очекивани исходи:

Ученик ће моћи да:

- одреди контекст у коме је настао историјски извор и контекст о коме говори историјски извор
- издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
- изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности

- изврши селекцију историјских извора
- анализира и процени релевантност историјског извора
- анализира и одреди ближе хронолошко порекло историјског извора

прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним знањем .

Географија

Циљ додатне наставе из географије у осмом разреду је проширивање и продубљивање знања ученика о природногеографским и друштвеногеографским одликама Србије кроз истраживачки, практични и креативни рад. Настава је усмерена на развијање географских вештина, логичког и критичког мишљења, самосталног истраживања и примене знања кроз израду наставних средстава, тематских карата, презентација, квизова, паноа и практичних радова. Посебан акценат ставља се на припрему ученика за такмичења и подстицање интересовања за географију и природне и друштвене процесе у Србији.

Додатна настава је намењена:

- ученицима који показују посебно интересовање за географију;
- ученицима који се припремају за школска, општинска и републичка такмичења;
- ученицима који желе да прошире и продубе своја знања;
- ученицима који показују способност за истраживачки и самостални рад.

Годишњи фонд часова: 8

1. Географски положај Србије

Практичан рад / радионица:

- Радионица „Србија у Европи“;

- Географски квиз о суседним државама;
- Израда паноа о значају географског положаја Србије.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- анализира географски положај Србије;
- повезује положај Србије са саобраћајем и привредом;
- самостално користи географску карту;
- развија просторну оријентацију и картографске вештине.

2. Рељеф Србије

Практичан рад / радионица:

- Истраживање највиших врхова и пећина Србије;
- Рад са неким картама;
- Презентација о природним лепотама Србије.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје основне облике рељефа Србије;
- анализира утицај рељефа на живот људи;
- примењује знања у раду са картом;
- развија истраживачке способности.

3. Клима Србије

Практичан рад / радионица:

- Израда климатских дијаграма;
- Радионица „Климатски фактори“;
- Израда паноа о климатским особеностима Србије.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- објашњава климатске одлике Србије;
- анализира утицај климе на привреду и живот;
- тумачи климатске податке и дијаграме;
- повезује природне факторе и климатске процесе.

4. Воде Србије**Практичан рад / радионица:**

- Анализа значаја Дунава и других река;
- Еколошка радионица о заштити вода;
- Израда презентације о бањама и језерима Србије.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- показује најважније реке и језера на карти;
- уочава значај вода за живот и привреду;
- анализира проблеме загађења вода;

- развија еколошку свест.

5. Биљни и животињски свет Србије

Практичан рад / радионица:

- Истраживање националних паркова Србије;
- Радионица „Заштићене биљне и животињске врсте“;

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- препознаје биљне и животињске врсте Србије;
- уочава значај очувања биодиверзитета;
- анализира утицај човека на природу;
- развија одговоран однос према животној средини.

6. Друштвеногеографске одлике Србије

Практичан рад / радионица:

- Презентација привредних региона Србије;
- Квиз „Упознај Србију“;
- Израда туристичког водича Србије.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- анализира основне карактеристике становништва Србије;

- повезује природне ресурсе и развој привреде;
- тумачи статистичке податке;
- развија способност самосталног истраживања.

7. Регионална географија Србије

Практичан рад / радионица:

- Презентација културних и природних знаменитости;
- Рад са немим картама;

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- разликује географске регије Србије;
- анализира природне и друштвене одлике региона;
- користи карту и различите изворе информација;
- развија презентационе и тимске вештине.

8. Систематизација и припрема за такмичења

Практичан рад / радионица:

- Решавање такмичарских задатака;
- Географске асоцијације и квизови;
- Рад са немим картама;
- Израда географских презентација;
- Анализа примера са претходних такмичења.

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- примењује стечена знања у решавању сложенијих задатака;
- самостално користи географску карту и атлас;
- развија такмичарски дух и самопоуздање;
- успешно повезује природне и друштвене процесе у Србији.

Биологија

Додатном наставом треба да буду обухваћени ученици који:

- постижу изузетне резултате у одговарајућим наставним предметима;
- испољавају посебне склоности и интересовања;
- који су на такмичењима и конкурсима постигли запажене резултате;
- који су на тестовима способности идентификовани као даровити;
- који су у процесу стицања знања, умења и вештина испољили креативност.

Циљ: Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и

темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.

Задаци: - идентификовање даровитих ученика на основу: успеха у школи, интересовања, способности и креативности и на основу резултата на тестовима способности, -организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), - извођење додатне наставе, - продубљивање постојећих и стицање нових знања у зависности од индивидуалних потреба, интересовања и способности, -подстицање развоја и испољавање креативних потенцијала личности и усмеравање, -подстицање развоја самосталности у стицању знања и особљавање за самосталнокоришћење извора информација, - груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада - праћење ученика.

Вредновање – начин коришћења резултата вредновања: Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације о раду и напредовању ученика.

Садржај програма	Број часова по темама	Начин и поступак остваривања
СТЕМ- ћелије	1	-гледање филма о употреби матичних ћелија, “Матичне ћелије као метода будућности у лечењу канцерогених обољења”
Грађа ћије и ћелијска деоба	2	-ћелијске органеле-грађа и функција -митоза и мејоза
Нервни, ендокрини систем и полне жлезде	1	-функције нервног, ендокриног и полног система -подела нервног система -мозак- делови и функције -подела ендокриних жлезда -најважнији хормони и њихова регулација у телу -мушки и женски репродуктивни органи -секундарне полне карактеристике
Животни процеси биљака-	1	- шема фотосинтезе -шема ћелијског дисања -појам транспирације -биљни органи -попречни пресек кроз грађу листа -раст и покрети биљака -биљни хормони
Поремећаји у раду ендокриног, нервног система и промене у побертету	1	-најважније болести ендокриног и нервног система -дефиниција и подела пубертета -промене и секундарне полне карактеристике -адолесценција -дефиниција , подела и настале промене
Календар жувота и докази еволуције-	1	-подела геолошких ера -дрво живота

		-систематика и филогенија -Хекел и Дарвин
Промене у току живота, хормонални утицај-	1	-грађа хормона - подела хормона -особине и функције полних хормона -систем позитивне повратне спреге -систем негативне повратне спреге
Еволуција човека	1	-настанак човека -промене које сусе дешавале у процесу еволуције -еволуција од Ardipithecusa до Homo Sapiensa

Физика

Додатна настава из физике организује се за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Ученици се самостално и добровољно опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена колико жели, према својим интересовањима. У осмом разреду планира се 12 часова додатне наставе који се одржавају почевши од месеца септембра.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ/ ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да :	БРОЈ ЧАСОВА
1.	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ - примењује закон одржања механичке енергије при осциловању тела	2

2.	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ - примењује једначину сферног огледала - примењује једначину сочива	2
3.	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ - одређује Кулонову силу при међусобном деловању три или више наелектрисаних тела	1
4.	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА - повезује количину топлоте и Џул-Ленцов закон - одређује еквивалентну отпорност код сложених струјних кола - примењује Кирхофова правила	2
5.	Задаци са такмичења	5
УКУПНО		12

Хемија

Циљ додатне наставе јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за хемију и развој њихових склоности и способности.

Облици рада у додатној настави су различити: пројекти ученика, истраживачки радови, прављење наставних средстава, предавања, проблемски задаци (теоријски и експериментални) и њихово решавање, припрема ученика за такмичења из хемије, квизови знања, презентације ученика. Теме које се обрађују прате наставни програм. Могуће је додати наставне садржаје у зависности од интересовања ученика. Такође је могуће повезивања наставних садржаја са биологијом и физиком. У школској години је предвиђено 4 часова додатне наставе.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми
I	Метали, оксиди и хидроксиди	-
II	Неметали, оксиди и киселине	-
III	Соли	1
IV	Органска једињења и њихова општа својства	-
V	Угљоводоници	1
VI	Органска једиљења са кисеоником	1
VII	Биолошки важна органска једињења	1
VIII	Заштита животне средине и зелена хемија	-
		Σ4

Ваннаставне активности

Српски језик

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

-Драмска секција се организује у школи као групна активност којом руководи наставник српског језика кроз систем радионица и вежби подстицања и откривања ученичких талената посредством вежби и игара изражавања (покретом, гестом, мимиком и говором), играњем улога и ситуација, кроз импровизацију и драматизацију, све до заједничке анализе и разговора о стеченом знању и искуству. Због свега

наведеног, драмско изражавање се потврђује као учење кроз практично искуство. Кроз увођење ученика у драмску уметност подстиче се активан однос између ученика и осталих врста уметности.

ЦИЉЕВИ:

- подстицање креативних способности код ученика, али пре свега омогућавање функционалне и практичне примене прочитаног и наученог;

- увођење ученика у структуру драме и других литерарних стваралаштва, а самим тим и вештину глуме;

- систематизација књижевнотеоријских знања (књижевни родови и врсте, стилови, идеје, карактер, приповедач, драмски писац, сукоб, заплет, мотивација, чинови, карактеризација ликова, дијалог, ремарке, разлике између драмског, епског и лирског књижевног рода);

- рад на идеји дела и особинама јунака, њиховој анализи и разговору приликом драматизације или припремања представе, сагледавање јунака као носилаца одређених социјалних особина, те усвајање естетских и моралних начела;

- рад на доживљајном сценском читању, култури изражавања, памћење текста и замишљање сценског простора, изражајно читање, као и говорна радња кроз лексичке и семантичке вежбе.

ПЛАН РАДА:

1. Формирање секције и доношење плана рада за текућу школску годину
2. Основни појмови из позоришне уметности
3. Вежбе у изражајном читању
4. Проучавање текста
5. Припрема за прославу Дана Светог Саве
6. Школска слава Свети Сава
7. Учешће секције на школској свечаности
8. Припрема за прославу Дана школе
9. Дан школе

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

Литерарна секција се организује у школи као слободна ученичка активност са **циљем** да развије језичко осећање, негује добар стил и књижевни укус. Литерарно стваралаштво у школи ће допринети развијању активног односа према књизи и писаној речи и подстицању стваралачких способности ученика, као и развијању афинитета према естетским и етичким вредностима литературе. Задатак наставника је да открије љубав ученика према усменој и писаној речи.

Литерарна секција има **задатак** да ученике оспособи за креативни, стваралачки процес, у коме ће сваки субјекат испољити своје максималне могућности. Ученици се не подстичу само на књижевно стваралаштво, већ уз много стилских, семантичких и лексичких вежби, на ново и богатије доживљавање матерњег језика. То се постиже различитим облицима рада:

Истраживање и проучавање - реферати и дискусије на тему књижевноуметничких дела, књижевне историје, језика старијих и савремених писаца, проучавање најновије књижевне продукције и омладинске периодике, проучавање значајних датума у књижевној историји, проучавање литературе о шунду, жанрови и врсте стваралачког писања.

Садржаји и области самосталног књижевног стварања – писање и читање властитих литерарних радова, књижевне вечери, учествовање на школским приредбама, сарадња са ђачким листовима и часописима, учествовање на конкурсима и такмичењима.

Садржаји практичног рада литерарне секције – радни састанци, припреме за наступе на школским приредбама, посета Сајму књига, избор најуспешнијих радова којима ће се учествовати на конкурсима и наградним тематима, посета позоришту.

Такмичење литерарне секције – ученици долазе у ситуацију да још неко осим наставника оцењује њихов рад и процењује њихову способност и таленат (такмичења у вези са школском славом и Даном школе).

ПЛАН РАДА:

1. Организовање секције и доношење плана рада за текућу школску годину
2. Посета библиотеци
3. Заједнички излет
4. Стваралачки покушаји
5. Часописи за децу (избор)
6. Читалачки час (дело по избору ученика)
7. Читалачки час (дело по избору ученика)
8. Учествовање на конкурсима
9. Замишљени интервју

РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

Рецитаторска секција се организује у школи као слободна ученичка активност којом руководи наставник српског језика кроз систем радионица и вежби подстицања и откривања ученичких талената посредством вежби.

ЦИЉЕВИ:

- разумевање и осећање уметничког дела;
- подстицање креативности код ученика;
- увођење ученика у изражајно казивање и говорну уметност;
- систематизација књижевнотеоријских знања из лирике;
- рад на доживљајном сценском читању, култури изражавања, памћење текста и изражајно читање, као и говорна радња кроз лексичке и семантичке вежбе.

ПЛАН РАДА:

1. Формирање секције
2. Чиниоци изражајног казивања
3. Акценатске вежбе
4. Вежбе интонације и вежбе интензитета гласа
5. Паузе у рецитовању; понављања и рефрени
6. Вежбе темпа, мимике и гестикулације
7. Обрада једне изабране песме
8. Упознавање говорне уметности
9. Слушање и анализа снимка рецитала
10. Избор и анализа садржаја за наступ поводом Светог Саве
11. Увежбавање садржаја за наступ поводом Светог Саве
12. Припреме за такмичење рецитатора
13. Припреме за такмичење рецитатора
14. Припреме за такмичење рецитатора
15. Припреме за такмичење рецитатора
16. Такмичење рецитатора
17. Избор и анализа садржаја за наступ поводом школске свечаности
18. Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана школе

ИСТОРИЈСКА СЕКЦИЈА: 5-8 РАЗРЕД

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

- Проширење знања из историје
- Развијање међусобне сарадње и корелације између предмета
- Упознавање историјских знаменитости нашег града и околине
- Развијање и неговање другарства, креативности, тимског рада, стицање добрих навика и естетских вредности

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- Историјске радионице;
- Коришћењем савремених наставних средстава путем презентација - Израда тематских историјских паноа;
- Приказивање дејих радова кроз изложбе на задате теме из историје

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ СА НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА:

географија, верска настава, српски језик и ликовна култура.

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ : СЕПТЕМБАР – ЈУН

АКТИВНОСТИ:

- Уређење учионица и кабинета (одељенске заједнице, одељенски старешина)
- Одржавање тематских изложби у школи (ученици, наставници)
- Посете музеју, архиву, изложбама...(ученици, наставници)

- Уређење одељенских паноя (наставници, ученици)
- Учешће у пројектима и конкурсима
- Сарадња са другим школама
- Сарадња са институцијама локалне самоуправе

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

- Уређење кабинета
- Развијање међусобне сарадње и уређење простора за рад Чишћење, уређење, осмишљавање и оплемењивање простора за рад Израда тематских карата, паноя, зидних новина, анализа историјских карата
- Проширивање постојећих и усвајање нових знања.
- Развијање креативности и сарадничког односа кроз заједничко осмишљавање паноя и прикупљање материјала
- Извлачење закључака уз помоћ историјске карте, скице, шеме, графикона
- Прикупљање материјала, осмишљавање, цртање, писање, израда, излагање
- Израда семинарских радова, есеја, кратких сентенци на одређену тему
- Самостално проналажење адекватних садржаја
- Презентација истих
- Анализа изложеног-критичко и самокритичко сагледавање
- Прикупљање материјала
- Излагање материјала,
- Писање рада на одређену тему
- Посете изложбама, културним институцијама
- Упознавање са културним институцијама града, неговање локал-патриотизма и знања везаних за локалну историју, стицање навика обиласка и чувања културноисторијских објеката, организовањем посета одговарајућимизложбама и садржајима и учешћем у њиховом очувању и поштовању
- Разговор, анализа, размена утисака, посете, учешће у манифестацијама
- Припрема и учешће на такмичењима
- Проширивање знања из историје

- Представљање школе на такмичењима
- Решавање тестова, питања, разговори
- Повећање заинтересованости за активности из историје: квизови, асоцијације, гледање цедова и Двд-ијева.

Међупредметно повезивање: корелација са екскурзијама и актуелним годишњицама и датумима .

V разред

Чувари природе

Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја

ИСХОДИ по завршетку програма ученик ће бити у стању да

- препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства; – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником
- користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;
- вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета;
- активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета;
- повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу;
- одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;
- аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења;
- сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља;
- критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи;
- критички се односи према употреби и злоупотреби природе.

	Наставна тема	Обрада	Понављање	Вежбе	Провера	Укупно
1.	Положај и улога човека у природи	4	2	9		15
2.	Природна богатства (ресурси) и одрживо коришћење	4	1	1		6
3.	Извори и последице загађивања животне средине	5	1	5		11
4.	Биодиверзитетбиолошка разноврсност	2	1	1		4
	укупно	36				

VI разред

Чувари природе

Основни циљеви овог изборног предмета јесу да се код ученика: развије пожељно понашање у складу са принципима одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину, природу и биодиверзитет.

Задаци наставе предмета Чувари природе за шести разред су: примењивање образовања за заштиту и одрживост животне средине развијање вредности, ставова, вештина и понашања у складу са одрживим развојем развијање способности да на основу стечених знања препознају и изаберу квалитетан и здрав стил живота, развијање здравог односа према себи и другима умеће да се на основу стечених знања примењују и рационално користе природни ресурси препознавање извора загађивања и уочавања последица развијање способности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема везаних за животну средину развијање радозналости, и личне иницијативе за активно учешће и одговорности према животној средини подизање нивоа свести о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета.

Оваква реализације садржаја Чувари природе мање оптерећује ученике и омогућава им већу креативност и изражајност. Такође, садржај програма Чувари природе биће обогаћен интересантним образовним филмовима везаних за очување животне средине и биодиверзитета.

ПРЕГЛЕД БРОЈА ЧАСОВА ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА					
Ред. бр. теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова			
		Обрада нове наставне јединице	Лабораторијске вежбе, практични рад, теренски рад	Понављање, утврђивање, провера знања, систематизација	Укупно
I	ОДРЖИВОСТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА И УТИЦА ЧОВЕКА	2	1	1	4
II	ОДГОВАРАН ОДНОС ПРЕМА ОДРЖИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	3	4	4	11
III	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	2	2	2	6
IV	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЖИВОТИЊАМА	3	1	3	7
V	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА РАЗНОВРСНОСТИ ЖИВОГ СВЕТА	2	2	4	8
	Прво полугодиште	5	5	5	15
	Друго полугодиште	7	5	9	21
	УКУПНО	12	10	14	36
	Заступљеност у %	33	28	39	100

VII разред

Циљ слободне наставне активности „**Моја животна средина**“ је развијање еколошке свести ученика, одговорног односа према природи и непосредном окружењу, као и подстицање активног учешћа у очувању и унапређивању квалитета животне средине. Кроз истраживачке, практичне и пројектне активности ученици се оспособљавају да уочавају еколошке проблеме у свом окружењу, разумеју узроке и последице загађења и развијају навике одрживог понашања. Активност доприноси развоју сарадње, критичког мишљења и иницијативности код ученика.

РАЗРЕД: СЕДМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

1. Еколошки отисак и опстанак

Садржаји:

1. Еколошки отисак;
2. биокапацитет;
3. еколошки дуг;
4. одрживи развој;
5. еколошко право.

Број часова:

ОГ: 2

УГ: 4

Укупно: 6

Корелација са другим предметима:

Биологија, ликовна култура, информатика, српски језик.

Развијање међупредметних компетенција:

Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу; одговоран однос према околини; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; естетичка компетенција.

2. Управљање отпадом

Садржаји:

1. Врсте отпада;
2. управљање отпадом;
3. комунални отпад;
4. депоније.

Број часова:

ОГ: 8

УГ: 4

Укупно: 12

Корелација са другим предметима:

Биологија, информатика, српски језик, ликовна култура.

Развијање међупредметних компетенција:

Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према околини.

3. Рециклажа, ремедијација и поновна употреба добара и сировина

Садржаји:

1. Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика.
2. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.
3. Правило 3Р.

Број часова:

ОГ: 4

УГ: 2

Укупно: 6

Корелација са другим предметима:

Биологија, географија, информатика, српски језик.

Развијање међупредметних компетенција:

Компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња; одговоран однос према околини; предузимљивост.

4. Обновљиви извори енергије

Садржаји:

1. Извори енергије;
2. енергетска ефикасност;
3. обновљиви извори енергије;
4. предности и недостаци обновљивих извора енергије.

Број часова:

ОГ: 4

УГ: 8

Укупно: 12

Корелација са другим предметима:

Биологија, географија, информатика, техника и технологија.

Развијање међупредметних компетенција:

Компетенција за целоживотно учење; рад са подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња; одговоран однос према околини; предузимљивост.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ ИЗ ХЕМИЈЕ

Циљ слободних активности јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за хемију и развој њихових склоности и способности (слично као и за додатну наставу) .

У оквиру слободних активности се окупљају ученици који су заинтересовани за хемију. Ученици раде у групама од 5-10 ученика. Предвиђени су теоријски и експериментални радови. У слободним активностима се развијају самосталност и стваралаштво код ученика, стварају се ситуације које развијају експерименталне вештине и примену теоријског знања за решавање појава и промена у свакодневном животу, развијају се интересовања за примену хемије у свакодневном животу, развија се аналитичко мишљење.

Облици рада у слободним активностима су различити: једноставнији пројекти ученика, истраживачки радови, прављење наставних средстава, обележавање важних датума за хемију, посете и активно учествовање на разним манифестацијама везаних за хемију и остале природне науке. Теме које се обрађују прате наставни програм али је могуће и преузети различите теме из програма додатне наставе.

VIII разред

Слободна наставна активност моја животна средина

Циљ програма је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу ученика у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја, као и развијање еколошке свести, активног односа према проблемима савременог друштва и оспособљавање ученика за примену знања у свакодневном животу.

Разред и фонд часова

- Разред: VIII
- Годишњи фонд часова: 34

Опште међупредметне компетенције

- Компетенција за целоживотно учење
- Комуникација
- Рад са подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Решавање проблема
- Сарадња
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Одговоран однос према здрављу
- Одговоран однос према околини
- Естетичка компетенција
- Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Исходи програма

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја и формулише план рада уз примену јавног наступа;
- формулише истраживачки задатак и планира истраживање;
- прикупља, одабира и обрађује информације из поузданих извора, наводећи изворе;
- користи ИКТ за прикупљање, обраду и представљање података;
- прикаже резултате истраживања усмено, писано, графички или уметнички;
- критички процењује сопствене навике у потрошњи ресурса и управљању отпадом;
- учествује у акцијама заштите и унапређења животне средине;
- повезује очување животне средине са здрављем људи;
- одговорно се односи према себи, другима и животној средини;
- сарађује у тиму, поштује различита мишљења и развија толеранцију;
- користи језик научне комуникације;

- критички вреднује сопствени рад и рад групе.

ТЕМЕ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ

1. Еколошки отисак и опстанак

- Еколошки отисак
- Биокапацитет
- Еколошки дуг
- Одрживи развој
- Еколошко право

2. Управљање отпадом

- Врсте отпада
- Комунални отпад
- Управљање отпадом
- Депоније

3. Рециклажа, ремедијација и поновна употреба

- Секундарне сировине (папир, пластика, текстил, уља)
- 3Р правило (Reduce, Reuse, Recycle)
- Поновна употреба добара
- Предности и недостаци рециклаже

4. Обновљиви извори енергије

- Обновљиви и необновљиви извори енергије
- Енергетска ефикасност

- Климатске промене
- Предности и ограничења обновљивих извора

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА: Недељни фонд часова: 1 / Годишњи фонд часова: 36

ЦИЉ И ЗАДАЦИ: Циљеви и задаци секције су да окупи заинтересоване ученике и додатно развија њихово стваралачко и креативно мишљење и деловање. На ликовној секцији ученици ће се оспособљавати да што боље одговоре на постављене задатке, предстојеће конкурсе и такмичења, разне свечаности, прошире и стекну нова знања о ликовним техникама и њиховим применама у практичним задацима.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Договор о реализацији секције	1	Слушају, питају, предлажу	мотивише за рад	дијалогска	Развијање креативности и стваралачког мишљења

Цртање Сликање Графика Фотографија (слободан избор мотива и медија)	24	-активно учествује,поставља питања посматра,повезује,закључује -самостално израђује маштовита и оригинална ликовна решења -врши естетске процене радова -истражује и експериментише кроз различите ликовне медије и технике	-одговара на питања -подстиче на стваралачко мишљење -подстиче ученика да закључује, истражује материјале и сам долази до решења -буди машту и креативност	индивидуални и групни	-разуме и схвата начине организовања лик елемената у композицији -познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија,материјала и техника -уочава везу ликовних елемената,принципа и садржаја
Уређење школског простора	5	- Уређење учионица и кабинета - Уређење паноа -Осликавање или декорисање школског простора	-прати и усмерава рад ученика	индивидуални групни рад	развијање способности код ученика да креира, упореди, осмисли и створи.

НАПОМЕНА:

- Посете културним институцијама (галерије, музеји, споменици културе) – 6 часова.
- Све евентуалне корекције програма наставе и учења ликовне културе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ ИЗ ХЕМИЈЕ

Циљ слободних активности јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за хемију и развој њихових склоности и способности (слично као и за додатну наставу) .

У оквиру слободних активности се окупљају ученици који су заинтересовани за хемију. Ученици раде у групама од 5-10 ученика. Предвиђени су теоријски и експериментални радови. У слободним активностима се развијају самосталност и стваралаштво код ученика, стварају се ситуације које развијају експерименталне вештине и примену теоријског знања за решавање појава и промена у свакодневном животу, развијају се интересовања за примену хемије у свакодневном животу, развија се аналитичко мишљење.

Облици рада у слободним активностима су различити: једноставнији пројекти ученика, истраживачки радови, прављење наставних средстава, обележавање важних датума за хемију, посете и активно учествовање на разним манифестацијама везаних за хемију и остале природне науке. Теме које се обрађују прате наставни програм али је могуће и преузети различите теме из програма додатне наставе.